

הישיבה

מוקד הישיבה לרשותך: 18-20-1800

יו"ל ע"י ארגון "אחינו" הקבלן 45 ירושלים 02-5609025

הגליון לבן הישיבה

גליון מס' 89

רואים סייעתא דשמיא מיוחדת ויש הצלחה! ככה זה, למה? זה זכות, זה הזכות, זה זכות מיוחדת בסדרי הישיבה, ובזה הוא מזכה, זה זיכוי הרבים גם כן, כשהוא מחוזק הוא מחזק עוד אחרים, הוא משפיע על אחרים

עצות והכוונה לבני ישיבות של מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי גרשון אדלשטיין שליט"א • לקראת זמן 'אלול' ליקטנו 8 'יהלומים' מיוחדים, הדרכה והכוונה, מתוך שיחה מיוחדת לכינוס סדר הכנה שעל ידי דרשו

1. במעבר יש קשיים, יש געגועים

עכשיו זה הזמן שעוזבים מישיבה קטנה לישיבה גדולה, גומרים ישיבה קטנה שיעור ג', ובאלול מתחילים ישיבה גדולה, ובמעבר יש קשיים, יש געגועים, ישיבה קטנה זה בבית, וזה כבר מחוץ בבית, אז יש געגועים, וגם יש חברים חדשים, ורוצים להכיר, יש סקרנות להכיר את החברים החדשים, ולהתחבר איתם. וזה דברים כאלה שגורמים בטלה, געגועים גורמים בטלה, וחברים חדשים גם כן, יש דברים בטלים, סקרנות ורצון להתחבר, הכל בטלה. יש משנה על תורה, בארבעים ושמונה דברים התורה נקנית, במיעוט שיחה, אז בשם הגאון אומרים, כתוב, שצריך שיחה בדברים בטלים קצת, אבל לא הרבה, קצת מוכרחים, זה המציאות, צריך קצת, ככה הטבע.

מישהו, אפילו אם לא מדברים, לחשוב לכף זכות, יכול להיות שהמציאות היא אחרת.

יש גמרא בשבת קכ"ז שאחד עבד אצל בעל הבית, עבד שנה שלמה, ולפני יום טוב הוא ביקש שייתן לו את השכר שמגיע לו, אמר לו בעל הבית: אין לי, והוא רואה שיש לו כן, כל מה שהוא מבקש יש לו והוא אומר שאין לי, ומה התברר? היה הכל ממושכן, הכל ממושכן, כך כתוב בגמרא, שהכל היה ממושכן, והוא דן לכף זכות.

אז כתוב שם ככה, כמו שדנתוני לכף זכות המקום ידין אותך לכף זכות, כך לשון הגמרא, כך אמר הבעל הבית לפועל, והגמרא מביאה את זה, זאת אומרת שזה דבר אמיתי, מי שדן לכף זכות דבר שלא מסתבר בכלל, אבל יכול להיות כף זכות, יכול להיות שאין כאן פשע

מעשה שהיה בישיבה באחד, שאחד בחור בישיבה, בחור צעיר, החליט לא לדבר דברים בטלים, והוא ניגש אלי ואומר לי שהוא לא מחזיק מעמד, הוא מרגיש לא טוב, צריך מיעוט שיחה, יש הכרח מיעוט שיחה, דיברנו פעם על זה שצריך מיעוט שיחה. אבל ריבוי שיחה? רק מיעוט שיחה, ריבוי זה כבר בטלה, וגם ברוב דברים לא יחדל פשע, אם מדברים יותר מדי אז מדברים לשון הרע ורכילות יכול להיות, זה גם יכול להיות, ברוב דברים לא יחדל פשע.

2. אם רואים ביקורת על מישהו, אפילו

אם לא מדברים, לחשוב לכף זכות

ויש גם ענין כזה שגם בלב לדון לכף זכות, אם רואים ביקורת על

למקום, כי זה לשם שמים השינה שלו, לצורך עבודת השם למחר, אז הוא עוסק במצוה. אבל יש יצר הרע של 'ריבוי' שיחה, כך הטבע, אבל ברוב דברים לא יחדל פשע. ואפילו ללמוד מאוחר, התפילה תהיה כבר - הוא יהיה עייף בתפילה, וזה לא כדאי, כמו שהרמב"ם אומר.

5. לדבר מה שיותר עם הרבנים, כל מה שלא מובן, קושיא או חוסר הבנה, לדבר עם הרבנים של הישיבה

ויש עוד דבר שנוגע לתלמידים, שימוש חכמים, לדבר עם הרבנים, לדבר מה שיותר עם הרבנים, כל מה שלא מובן, קושיא או חוסר הבנה, לדבר עם הרבנים של הישיבה, אז יש שימוש חכמים! יש שימוש חכמים ויש גם דיבוק חברים, דיבוק חברים זה כשחוזרים על השיעור, או גם בהבנה דיבוק חברים, יש גמרא הרבה למדתי מרבתי, ומחברי יותר מרבתי, ומתלמידי יותר מכולם, איך זה יכול להיות? מרבתי זה מובן, אבל מחברי יותר מרבתי? ומתלמידי יותר מכולם?

הפשט ככה, בודאי, הידיעות מקבלים מהרב, ידיעות, אבל ההבנה - בשעת השיעור ההבנה היא שטחית, זה לא ההבנה האמיתית, ומחברי בדיבוק חברים כשחוזרים על השיעור ההבנה היא עם יותר בהירות, זה הדיבוק חברים. הכל נוגע למעשה עכשיו, שעוברים לישיבות גדולות, באלול עוברים, זה נוגע, אז החזרה, הדיבוק חברים, מוסיף בהירות בהבנה, יותר מרבתי!

ומתלמידי יותר מכולם, שהתלמידים שואלים שאלות שהרב בכלל לא חשב עליהם, ושייך גם תלמידי ורבתי בין שני חברות, אחד יכול להיות 'רב' והשני יכול להיות 'תלמיד', אז יש פה שימוש חכמים וגם תלמידים, וגם דיבוק חברים יכול להיות, יכול להיות גם זה וגם זה, הכל יכול להיות, בציבור הכל שייך.

אז זה הענין של מתלמידי יותר מכולם, זה הדרך הטבע ככה, אבל זה גם זכות, בזכות שהוא עוזר, שהוא מלמד, הכל תלוי בזכויות, ובזכות שהוא מלמד הוא זוכה לסייעתא דשמיא בהבנה, מידה כנגד מידה. ובכלל, זה הכלל, שהכל בידי שמים, כל מה שקורה זה בידי שמים, אם זה קושי או שזה טוב, בידי שמים עושים את זה, וכל דעביד רחמנא לטב עביד, גם קושי זה לטובה, מה הטובה? אני לא יודע, זה לטובתי ואני לא יודע למה, אבל זה לטובתי! אפשר על ידי התבוננות למצוא את המידה כנגד מידה, שייך, על כל פנים זה ברור שזה לטובתי.

בכלל, יכול להיות שזה אונס, יכול להיות, אז מי שדן לכף זכות, המקום מידה כנגד מידה דנים אותו לכף זכות.

האדם עם מידת הדין - מי יצדק לפניך בדין?! אדם שייצא ידי חובתו כל רגע ורגע שיש חיובים, יש חיובים בחובת הלבבות וחובת הדיבור וחובת המעשים, הרבה חיובים יש, ומי יצדק לפניך בדין, אבל זה קשה, אז דנים אותו לכף זכות, שזה קשה לו, שהוא לא יכול, הוא אונס, זה הכף זכות, זה מידה כנגד מידה.

3. להכין, גמרא רש"י ותוספות, זה לא פשוט.

אז העצה היא כפי שידוע שבדוק ומנוסה

מישיבה קטנה כשבאים לישיבה גדולה אז זה כבר סדר אחר של לימוד, צריכים להכין, בישיבה מסבירים, בשיעור מסבירים ונותנים לו, כל דבר התלמיד קורא והרב מסביר, על כל פנים עוזרים לו, אבל פה צריך לבד להכין את הגמרא, כדי שיוכל להבין את השיעור, צריך להכין.

ולהכין לבד, להכין, גמרא רש"י ותוספות, זה לא פשוט. אז העצה היא כפי שידוע שבדוק ומנוסה, לומדים פעם ראשונה רק עם רש"י בלי תוספות, להתחיל, ולמחר חוזרים עוד פעם עם הרש"י, ובעוד יום - ביום שלישי חוזרים עם תוספות, וביום רביעי עוד פעם עם התוספות, ואז יוצא הכל ברור, ככה זה. כל חזרה מוסיפה גם בפשט וגם בהבנה, החזרה מוסיפה גם הבנה, זה דבר ידוע. זה ההכנה לשיעור, וזה חשוב שיהיה בכמה ימים, בכל יום, עוד יום ועוד יום.

ויש עוד חזרת השיעור, שזה צריך להיות באותו היום של השיעור, אחרי הצהריים או בסדר שלישי - אבל באותו היום לחזור על השיעור, והחזרה מוסיפה בהירות, יותר מבינים, יותר מובן מאשר בשיעור, זה החזרה, החזרה זה דיבוק חברים.

4. ללכת לישון בזמן, שמחר יהיה

רענן, שלא יהיה עייף

ועוד דבר, ללכת לישון בזמן, שמחר יהיה רענן, שלא יהיה עייף, שיקום לתפילה בזמן, שירגיש טוב, שהשכל יהיה בהיר, זה דבר חשוב מאד, ללכת לישון מוקדם, בזמן, זה גם דבר חשוב.

יש רמב"ם שמי שהולך לישון לשם שמים אז הוא עובד השם במה שהוא ישן, כך כתוב ברמב"ם בהלכות דעות, השינה שלו היא עבודה

המשך בעמוד 31

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

דמויקר לבי הישיבות מיסודו של ארגון אהינו
הישיבה

כאשר לעת זקנה נחלשה ראייתו עד מאד ולא היה מסוגל לראות את האותיות שבספר, הציע הגר"מ פיינשטיין לשלוח לו מאמריקה מכשיר אופטי מיוחד, שכאשר מניחים אותו על הספר מופיעות עליו האותיות בצורה מוגדלת מאד. מרן סירב להצעה זו, באומרו: "איני מסוגל ללמוד בצורה כזאת, כשאני לומד אני צריך לחבק את הספר"

הרב שלמה לוריניץ על אהבת התורה של מרן הגרא"מ שך זצוק"ל

בלימוד. סיפר לי נאמן ביתו הרב יחזקאל אסחייק שפעם ישבה אצל מרן אשה אחת זמן רב. התפלאתי מאד, מדוע מרן מבזבז את זמנו כך. כאשר הבחין מרן בתמיהתי, אמר לי "מה אתה מתפלאת, דע לך שכל הזמן מחשבותי היו נתונות בלימוד.

מרן הקדיש זמן רב הן לענייני ציבור והן לענייני הפרט, מעולם לא השיב פני איש ריקם (מלבד בזמן שהכין את השיעור), ובכל זאת הספיק להיות שקוע בלימוד יומם ולילה, ולחבר את חיבוריו הגדולים. למרות כל ההפרעות בזמן הכתיבה המשיך מיד היכן שאחז ללא מחיקות.

לעיתים נכנסתי אליו, והוא לא הרגיש בי, כיון שהיה שקוע כל-כולו בלימוד. כאשר עמד לעבור מדירתו הישיבה לדירה חדשה שנבנתה בעבורו, הדירה הישנה כבר הוצעה למכירה. הקונים הגיעו וביקשו לראות את הדירה, באותו הזמן בו מרן ישב ולמד בחדרו. מובן שהקונים נמנעו מלהיכנס לאותו חדר, כדי שלא להפריעו מלימודו, אך בני הבית הבהירו להם, שכיון שמרן שקוע בלימוד, אפשר להסתובב בחדר ללא חשש מבלי שירגיש בהם.

סיפור מאפיין הוא, כיצד נבחר מרן לשמש כראש ישיבה עוד בהיותו צעיר לימים. היה זה במקום נופש, באסיפת גדולי התורה. הגאון רבי חיים עוזר והאדמו"ר מקרלין היו בעיצומה של שיחה,

מרן הגרא"מ שך זצוק"ל נשא בעול הציבור ובעולם של יחידים אין ספור בעולם כולו, אך תמיד חשתי, כי העיקר אצלו הוא לימוד התורה, העולה לאין ערוך על כל שאר עיסוקיו הרבים. תמיד נהג להדגיש, כי צריך להשקיע בלימוד את כל הכוחות - "הארעווען אין לערנען". עמל בתורה - הוא הדבר החשוב ביותר בחיי האדם.

ידועים דבריו, שהעבירה הגדולה ביותר היא להיות 'עם הארץ'. מרן סיפר לי, שבהגיעו לגיל בר-מצוה כבר היה בישיבה, ולא עלה על דעתו להפסיק את לימודו ולנסוע הביתה. חגיגה הבר-מצוה שלו התבטאה בעליה לתורה שקיבל באותו יום, ותו לא. שהרי בר-מצוה אינה מתבטאת בחגיגה. הנער חתן הבר-מצוה, צריך לקבל על עצמו בעיקר להמשיך ללמוד ביתר שאת וביתר עז. קבלת עול המצוות מחייבת את הנער ללמוד יותר מכפי שלמד קודם שהיה מחוייב במצוות.

אהבת התורה של מרן לא היתה מופשטת וערטילאית. הוא אהב את התורה אהבה עזה, כדרך שאדם אוהב את בנו יחידו, ואף יותר מזה.

כאשר לעת זקנה נחלשה ראייתו עד מאד ולא היה מסוגל לראות את האותיות שבספר, הציע הגר"מ פיינשטיין לשלוח לו מאמריקה מכשיר אופטי מיוחד, שכאשר מניחים אותו על הספר מופיעות עליו האותיות בצורה מוגדלת מאד. מרן סירב להצעה זו, באומרו: "איני מסוגל ללמוד בצורה כזאת, כשאני לומד אני צריך לחבק את הספר". מי שזכה לראות פעם באיזו הארה ושמחה החזיק מרן את הספר בשעת הלימוד, הבין...

הרבנית ע"ה היתה אומרת, שלא זכור לה לילה שמרן ישן בשקט. מידי פעם קפץ מהמיטה, כדי לעיין ברשב"א או ברמב"ם. הרבנית ידעה, שכאשר מצב רוחו של מרן ירוד, הרי זה משום שמטרידה אותו קושיא, וכאשר הצליח ליישבה, לא היה גבול לאושרו. מרן אף העיד על עצמו, כי בשעה שמטרידה אותו קושיא חיוו אינם חיים: "איני יכול לאכול, איני יכול לישון, ואיני מסוגל להתפלל".

ריכוז מעבר לכל דמיון

כח הריכוז שלו בלימוד התורה היה מעבר לכל דמיון, וזאת גם בימי זקנה ושיבה. הוא היה מסוגל לדבר עם אנשים ובו בזמן לחשוב

מרון היה סבור, שאיכות הלימוד בדורנו מצביעה על ירידת הדורות. לעומתו דעתו של הרב מפוניבז' היתה, שדורנו עולה על הדור הקודם. הוא אמר שבישיבת פוניבז' שבלטא לא היו תלמידים שהצטיינו בהתמדה, ביראת שמים, ואולי גם בידיעת הש"ס, כפי שיש בפוניבז' של היום.

התורה מעצבת את האדם

בהזדמנויות רבות היה מרון מצביע על כך, שקביעות עתים לתורה היא זו שהחזיקה את האיש היהודי בכל הדורות. בסיום הש"ס של 'הדף היומי' בשנת תשמ"ג אמר מרון: "יהודים היו בלי ד' אמות קרקע תחת רגליהם. שום דבר מדיני לא היה לנו, רק גלות, גלות וגלות. כל האומות אינן יכולות להתקיים כך, אומות רבות - אבד זכרן ועברו ובטלו מן העולם, עד אשר אפילו שמותיהן לא יזכרו ולא יפקדו, כשאין להן אדמה משלהן - חדלות הן מלהתקיים. ואילו אנחנו, אלפי שנים בגלות בלי אדמה משלנו, ואנחנו חיים וקיימים! אין זאת אלא מפני שאנחנו עם מיוחד, 'עם לבדד ישכון', עם של 'אל תקרי הליכות אלא הלכות'".

אולם מרון היה מוסיף, כי לא די בכך שבאים לשיעור ולומדים כדי 'לצאת ידי חובה'. לימוד אמיתי הוא לימוד המעצב את דמותו של האדם. בהנחת אבן הפינה לבית הכנסת 'דברי שיר' של צא"י בבני ברק אמר מרון "לא די במה שנלמד את הש"ס, עלינו להגיע לכך שהש"ס ילמד אותנו" דבר עמוק הוא. יש אנשים שלומדים אבל הגמרא והלימוד אינם משפיעים עליהם. "חכמה בגויים תאמין, תורה בגויים אל תאמין", התורה, שלא כמו שאר החכמות, צריכה לשנות את האדם ולבנותו.

בשיעור האחרון של ה'זמן' בקשו התלמידים שיגיד להם דברי חיזוק. שאל מרון: "על מה אתם רוצים שאדבר?" ענו התלמידים: "אנו מחכים לחיזוק לקראת בין הזמנים". נענה מרון ואמר: "תמיד נתקשיתי בתפילת רבי נחוניא בן הקנה. רבי נחוניא בן הקנה היה מתפלל בכניסתו לבית המדרש וביציאתו. בכניסתו היה מתפלל שלא יארע דבר תקלה על ידו, וביציאתו היה

והנה מתפרץ אדם צעיר אל החדר, היה זה מרון, ופונה מיד אל ר' חיים עוזר: "יש לי תרוץ לקושיה שהעלינו אתמול"... גדולי התורה שנכחו במקום, מחו: היתכן ש"אינגל" (נער) צעיר מתפרץ ללא כל רשות, כשגדולי הדור נמצאים ומשוחחים ביניהם? אך ר' חיים עוזר הגיב: "אין זה מחמת חוסר דרך ארץ, אלא כשהוא שקוע בלימוד, הוא אינו רואה איש לפניו. הוא רואה אך ורק את התורה שהוא עוסק בה"... האדמו"ר מקרלין התפעל מאד, ואמר: "ראש ישיבה כזה אני צריך בישיבה שלי". כך התמנה מרון לראש ישיבה בפעם הראשונה, בישיבת קרלין.

בהזדמנות שח ל': "אתה יודע למה אברכים רבים כל כך נשברים בהגיעם לגיל 24-25? בגיל זה מגיעים לרגע של אמת, ועושים חשבון נפש: למה הגעת?! ואז, מגיעים למסקנה שהיו צריכים לדעת בגיל הזה לפחות את שמונת המסכתות הנלמדות בישיבות, אם לא יותר, ולמעשה לא יודעים מאומה, כי גם את אותם דפים שלמדו בעיון, והיה להם סיפוק שחידשו בהם חידושי תורה, כשמגיעים לגיל זה מרגישים שהחידושים הללו לא היו חידושים, ולא היה כדאי לבזבז זמן רב כל כך בשבילם, והם מתאכזבים מדרך לימודם".

כדי להמחיש לי את ירידת הדורות, סיפר לי מרון על גדול אחד שחי לפני 120-130 שנה וחיבר ספר חשוב (לצערי שכחתי את שמו ושם ספרו), וכך כותב בהקדמתו: "בדורות שקדמו לי, כששאלו שאלת רב, היה פוסק רק אחרי שעבר על כל הש"ס, וזאת מפני שדברי תורה עניים במקום אחד ועשירים במקום אחר. לצערי, אני אינני מסוגל לכך, וכששואלים אותי שאלה בהלכות שבת, אני עובר רק על מסכת שבת, עירובין ושאר הסוגיות הקשורות למסכת שבת. כששואלים אותי באיסור והיתר, אני עובר רק על מסכת חולין, ושאר הסוגיות השייכות לאיסור והיתר".

"ואני" - אמר מרון - "לצערנו ולבושתנו, כאשר שואלים אותי שאלה, אילו לא היה משנה ברורה, אפילו דיני 'אשר יצר' לא הייתי יודע... איני יכול לפסוק לא מהש"ס, לא מהשולחן ערוך ולא מכל מקום אחר, אלא רק מהמשנה ברורה. זאת אומרת, שהיום אנחנו לא יודעים שום דבר".

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

אתה יודע למה אברכים רבים כל כך נשברים בהגיעם לגיל 24-25? למה הגעתי?!

'ששמת חלקי מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקי מיושבי קרנות', רק לאחר שהדבר ברור לך, הנך במצב שתוכל - בדיעבד - לצאת לרחוב, כאשר ההתייחסות שלך לאנשי הרחוב היא מלמעלה למטה, במבט של 'נעבאך', כמה הם מסכנים..."

"אמנם פשוט, כי בלי סייעתא דשמיא אי אפשר להצליח כלל, ודאי יש להרבות ולהתפלל בעומדנו לפני 'בין הזמנים' אשר סכנתו עצומה, אבל עיקר העיקרים הוא להתבונן עתה, בעומדנו בבית המדרש, להביין את ה'אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו', ואז בעזרת ה' נזכה שלא נקבל כל השפעה מהרחוב ומהמונים". (נמסר לי ע"י בני-תלמידו רבי יצחק)

(מתוך הספר 'במחיצתם')

רוצה להרגיש טעם בלימוד? יש לנו בשורה בשבילך!

מוקד 'גישמאק בלימוד' -
נפתח במיוחד עבורך
צוות אברכים תלמידי חכמים,
ישתדלו יחד איתך למצוא
את הדרך שגם אתה
תוכל להתענג על נועם צוף
מתיקות התורה הקדושה!

התקשר כבר היום
מוקד 'גישמאק'

17-18-20-800-1 (השיחה חינם)
וישועה קרובה לבוא

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

נותן הודאה על חלקו. בכניסתו לבית המדרש היה מרבה בתפילה 'שאייר עיני במאור תורתך... ותצילני מכל מכשול וטעות... שלא אומר על טמא טהור ולא על טהור טמא... וישמחו בי חברי... גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך וכו'. דבר זה מובן מאד, צריך להרבות בתפילות בכניסתו לבית המדרש, שיזכה לאמיתתה של תורה ולא יכשל בטעות וכו'.

אם כן, לכאורה, קל וחומר הוא שביציאתו מבית המדרש היה צריך להרבות בתחנונים, שהרי הוא יוצא עתה ממקום קדוש אל הרחוב, רחוב מסוכן ומלא מכשולים, ה' ישמרנו. ואילו רבי נחוניא בן הקנה, ביציאתו מבית המדרש פותח בשיר ובהודאה, ולא בתפילה ובתחנונים 'מודה אני לפניך ששמת חלקי מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקי מיושבי קרנות... שאנו משכימים והם משכימים... אנו עמלים והם עמלים... אנו רצים והם רצים, אנו רצים לחיי עולם הבא והם רצים לבאר שחת וכו'. מדוע בחר עתה בשיר ובהודאה, ולא בתפילות ובתחנונים, בעמדו על מפתן הסכנה היותר גדולה?

התירוץ הוא - אמר מרן - אדרבה ואדרבה! מכיון שהרחוב כל כך מסוכן, לפיכך בחר רבי נחוניא בדרך השבח וההודיה. ודאי שצריך להתפלל לפני שהולכים לרחוב, אולם תפילה בלבד אינה מספקת, כיון שהסכנה כל כך נוראה...

רבי נחוניא הראה לנו את הדרך כיצד להתמודד עם סכנת הרחוב. עצור והתבונן, מה אנחנו ומה הם. עכשיו, בעודך עומד בבית המדרש, בטרם עברת את המפתן, עמוד וחשוב חשבוננו של עולם, לאיזו מוגמה ולאיזו מטרה אנו משכימים, ולאיזו מטרה הם משכימים, לאן אנו רצים ולאן הם רצים, מהי תמורת העמל שלנו, ומהי תמורת העמל שלהם... וכשתזכה להתבונן בדברים אלו לאשורם הרי ממילא ישתפכו מפ'ך השיר וההודאה לבורא עולם

במשך שנים הייתי בסיביר הקפואה, עברתי מה שעברתי והתקופה לא היתה קלה בכלל" ... אבל אחרי שנים, כשיצאתי מסיביר, התברר לי שברחבי אירופה כולה מתנהלת מלחמה איומה ושמייליוני יהודים נלקחו להשמדה. פתאום הבנתי שאכן ליוו אותי מלאכי רחמים, כשלקחו אותי לסיביר נתנו לי את היי במתנה. מאז למדתי לדעת שכל מה שהקב"ה עושה איתי זה לטובה. גם אם אני לא רואה, גם אם אני לא מרגיש את זה כרגע

הג"ר יוסף ברמן, נכדו הבינו של רבינו הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל, על אמונה יוקדת בהקב"ה בכל מצב ובכל זמן

אליעזר (לייזר) רוט

את שנות ילדותו ובחרותו עשה הג"ר יוסף ברמן, בצלו של הסבא הגדול, רבינו הגר"י גלינסקי זצוק"ל. מאז ועד עתה הוא צועד לאורו, ופיו אינו פוסק מלחזור בכל עת מצוא את מיטב הווארטים, המשלים, הרעיונות, וכמובן הסיפורים המאלפים ששמע מפי סבו. אמו של הרב ברמן הלא היא הרבנית ברמן תחי', בתו הגדולה של רבי יעקב. גם לאחר נישואיה התגוררה בקרבת הוריה, ובהמשך כשעברה דירה בשל אילוצי המקום והזמן, הטריח רבי יעקב גלינסקי את עצמו ועבר גם הוא דירה בעקבותיה בתוך בני ברק, כדי להיות קרוב אליה ולילדיה.

"סבא היה מתפלל שחרית כוותיקין", מספר הנכד בשיחה עמו, "בשבתות הוא היה חוזר הביתה, עושה קידוש ויושב לסעודת שבת, ולאחר מכן היה יושב ללמוד כדרכו בקודש. כשהגיע השעה שבה אנחנו היינו סועדים את סעודת השבת, לאחר שהתפללנו שחרית מאוחר יותר, הוא היה בא לביתנו, יושב עם הורי שיחיו, ואיתנו, הנכדים, ופיו היה שופע סיפורים ומשלים למכביר.

"אלו זיכרונות הילדות שלי", הוא מוסיף, "ואני מודה ומהלל לקב"ה על כך שזכיתי לגדול בצלו של סבא, שהיה משפיע עלינו יראת שמים בכמויות נדיבות, עם תמימות בעבודת ה' ועם הערכה אינסופית לתורה וללומדיה".

גם אחרי נישואיו הרב רבי יוסף, קרוב מאוד לסביו, הביקורים היו תכופים מאוד וגם השיחות הטלפוניות.

אין זה פלא, אם כן, שכשאנחנו מתקשרים אליו ומבקשים לשמוע כמה משלים ורעיונות מאת הסבא, לא היה צריך הנכד אפילו לחשוב לרגע ולהכין את עצמו. הוא שופע אמרות טהורות ומחזקות ששמע מפיו של הסבא, ומוכן להוסיף עוד ועוד ככל שנבקש.

"האמת שסבא היה איש מאוד מעניין, עם ניגוד מאוד חזק לכאורה. מצד אחד הוא היה אפוף צרות. מגיל צעיר הוא התייתם בשואה, נדד למרחקים, הועבד בכפייה בסיביר, לאחר מכן התגלגל במחנות פליטים, סבל רדיפות גם בארץ, וגם לאחר שבא אל המנוחה והנחלה

קפץ עליו רוגזם של בניו היקרים, שני בנים שכל בחייו. "היו לו את כל הסיבות שבעולם להיות בדיכאון עמוק ומתמשך. אנשים רבים שחוו את המצבים הללו אכן שקעו בדיכאון, אבל הוא לא רק שלא שקע בעצב ובדכדוך, אלא שתמיד היה שמח ומאושר. שאלתי אותו: "סבא, איך אתה מצליח? איך אפשר להתנער מכזה אבל? "ענה לי סבא ברוב חכמתו תשובה ניצחת ומלאה אמונה פשוטה ותמימה. "הקדוש ברוך הוא הציל אותי מגיא צלמות, זיכה אותי להקים בית ולהביא לעולם לא פחות מ-13 ילדים.

"אני שואל אותך נכדי היקר, אם היה הקב"ה נותן לי רק 11 ילדים, הייתי בא אליו בטרוניה? אם שני בני אלו לא היו נולדים בכלל, היתה לי סיבה לכעוס על הקב"ה חלילה? בוודאי שלא. 11 ילדים זה בהחלט מספר מכובד לכל הדעות, זאת משפחה לתפארת.

"בא הקב"ה והוסיף לי עוד שני אוצרות יקרים על אותם 11, הוא נתן לי שני ילדים נוספים, צדיקים ויראים, ילדים שאהבתי אותם אהבה עזה והחיו את נפשי ממש.

"אז בגלל שהם ניתנו לי ל-50 שנה בלבד, אני צריך להתלונן? אדרבה, אני צריך לשמוח ולהודות לקב"ה. אני צריך לומר לו יישר כח! הוא נתן לי אוצרות כאלו יקרים והשאיר אותם אצלי במשך עשרות שנים!!! ככה אני מסתכל על זה".

"לא זו בלבד", ממשיך הנכד רבי יוסף לספר. "לסבא היה סיפור שהוא תמיד היה מספר, וששמנו למד מוסר השכל חזק מאוד לכל מאורעות החיים.

"כשהייתי צעיר לימים, גדלתי בבית מלא כל טוב", סיפר סבא, "מצבה הכלכלי של משפחתי היה טוב יותר ממצבם של רוב היהודים בפולין, ארץ מולדתי.

"ובכל זאת, החלטתי להרחיק נדוד ולהגיע עד ביאליסטוק, כדי ללמוד תורה בישיבת נובהרדוק. כשפרצה המלחמה, באו הרוסים ולקחו אותנו בשבי, אסרו אותנו ושלחו אותנו לסיביר.

"במשך שנים הייתי שם, בסיביר הקפואה, עברתי מה שעברתי והתקופה לא היתה קלה בכלל", הוא סיפר, "בכל אותה תקופה היה משהו שהפריע לי. משהו שלא הבנתי. הרי אני הקרבת קרבן עצום, עזבתי את משפחתי ואת התנאים הטובים, הרחקתי ונדדתי למקום תורה כשעל הדרך ויתרתי על הנאות העולם הזה.

"במקום שמשמים ישלחו מלאכי רחמים שילוו אותי לכל מקום, במקום שישפיעו עלי שפע טובה וברכה, שלחו אותי לסיביר. זו תורה וזו שכרה???

"אבל אחרי שנים, כשיצאתי מסיביר, התברר לי שברחבי אירופה כולה מתנהלת מלחמה איזמה ושמיליוני יהודים נלקחו להשמדה, בכללם גם הורי וכל בני משפחתי. הבנתי שמי שנשאר בביאליסטוק לא נשאר בחיים. הנאצים הארורים רצחו את כולם.

"פתאום הבנתי שאכן ליוו אותי מלאכי רחמים, כשלקחו אותי לסיביר נתנו לי את חיי במתנה.

"מאז למדתי לדעת שכל מה שהקב"ה עושה איתי זה לטובה. גם אם אני לא רואה, גם אם אני לא מרגיש את זה כרגע, אני יודע ומאמין ובטוח שהקב"ה חשבה לטובה ואני מודה לו בכל לבי".

שווה להשאיר אצלו

"עוד היה סבא אומר בעניין זה, שגם אם נראה לנו שהקב"ה לא שילם לנו את השכר, עדיין זה משתלם.

"הוא היה מטעים את הדברים בסיפור שאירע עמו בצעירותו, עוד לפני המלחמה. סבא היה מרכז את פעילות הת"ת בישיבה, כל העזרה לחתנים סיוע ברכישת ביגוד ובמימון הוצאות החתונה.

"לשם כך הוא היה צריך לגייס כסף, וחלק ניכר מהפעילות של גיוס הכספים היתה מתבצעת כמוזן ביום הפורים.

"היה שם בביאליסטוק יהודי עשיר מאוד", סיפר סבא, "שאמרו עליו שהוא נותן לכל מי שפושט יד בפורים, סכום מכובד מאוד של 50 רובלים. אבל כמוזן שהוא נותן לכל אחד רק פעם אחת, אי אפשר לבוא אליו כמה פעמים באותו יום.

"החלטתי שאני אבוא אליו מוקדם בבוקר, קודם כל נקבל את הנתינה ההגונה של 50 רובלים, ולאחר מכן נראה מה לעשות אולי אוכל לקבל פעם נוספת...

"הגעתי בבוקר, נכנסתי לבית, הוא קיבל אותי בחביבות ובכבוד, שמע את בקשתי ונתן לי 50 רובלים. שרנו ושמחנו והחלטתי שאני

עושה תרגיל קטן... התכופתי ארצה כאילו כדי להרים משהו, ואפשרתי לדרכון שלי להחליק מהכיס על הרצפה. "יצאתי מביתו והמשכתי להתדפק על דלתות של יהודים אחרים, ורק אחרי כמה שעות חזרתי לביתו של העשיר.

"השומר בפתח ראה את הבחור נמוך הקומה ומיד זיהה אותי, כמה עוד בחורים יש שהם נמוכים כל כך???" "היי אתה", הוא קרא לעברי, "כבר היית כאן היום, אתה לא יודע שכל אחד מקבל רק פעם אחת 50 רובל? אין לא יכול להיכנס שוב!".

"הסברתי לשומר שלא באתי לבקש כסף. אני כאן רק כדי לקחת את הדרכון שלי שנפל לי, ואני חושב שאולי הוא נפל כאן. בלי הדרכון אני לא יודע מה אעשה... הוא חייב להכניס אותי כדי לאפשר לי לחפש את הדרכון!

"השומר הבין את חשיבות העניין, והכניס אותי פנימה, ומיד כשהגעתי פנימה זיהה אותי בעל הבית העשיר ואמר לי, הו... הנה אתה. איבדת את הדרכון שלך פה. הנה מצאנו אותך ושמרנו אותך בצד. הא לך הדרכון, תיזהר שלא לאבד אותו...

"אדהכי והכי כבר אמרתי כמה דברי תורה, ושרנו ורקדנו עוד קצת, ובעל הבית הושיט את ידו ונתן לי 50 רובלים נוספים... הסברתי לו שהוא כבר נתן לי בפעם הקודמת, אבל הוא התעקש... "אם כבר הגעת לביתי פעם נוספת, כנראה שגם מגיעה לך נתינה נוספת של 50 רובלים נוספים.

"אין צורך לומר שלא התעקשתי יותר מדי, ואחרי שהעשיר הפציר בי קצת, פשטתי את ידי ולקחתי את הכסף בשמחה גדולה.

"כשיצאתי משם, אמרתי לחברים, אתם רואים? כשאתה נמצא בביתו של עשיר נדיב, תמיד כדאי לשכוח שם משהו, להשאיר אצלו משהו. הנה, ראו והיווכחו! אני השארתי אצלו את הדרכון וקיבלתי עוד 50 רובלים.

"ועכשיו צריך לעשות קל וחומר. אם אצל העשיר הנדיב שהוא בשר ודם, ויש גבול לכסף שלו, ובכל זאת שווה להשאיר אצלו משהו, קל וחומר בן בנו של קל וחומר כשמדובר בקב"ה בכבודו ובעצמו, שלנדיבות שלו אין קץ, ואין גבול לאוצרות הכסף והזהב שלו, והוא יכול לתת שוב ושוב ולא יחסר לו כלום, על אחת כמה וכמה שכדאי לנו להשאיר אצלו משהו, שהוא יהיה חייב לנו כביכול, כי אם הקב"ה חייב לנו, המשמעות היא שכשהוא יחזיר לנו את החוב, זה יהיה עם תוספת כהנה וכהנה.

"על זה היה מרנא החפץ חיים הקדוש אומר: כשיש אמונה, אין קושיות, וכשאין אמונה חלילה, אז אין תירוצים... מי שמאמין, אין לו קושיות בכלל. הוא יודע בוודאות גמורה שהכל מאתו יתברך, ושמאתו לא תצא הרעות. זה נכון לאדם הפרטי וזה נכון כמוזן גם לכלל ישראל, גם כשעבר עלינו מה שעובר, גם כשאנחנו מתאבלים על חורבן הבית ועל הצרות שאירעו לעם ישראל במשך הדורות, אנחנו צריכים לדעת ולזכור היטב, שכל מה שעושה הקב"ה הכל טובה, ואנחנו יודעים שיום יבוא וגם נוכל לראות בעינינו שהקב"ה מנהל את עולמו בחסד וברחמים, גם אם לא תמיד החסדים גלויים לעינינו".

בתפילה הראשונה לאחר מכן, כאשר קרב ר' שמשון זצ"ל למקומו וגילה את הספסל ההדור למראה, התקשה להשלים עם השינוי. "אתה רוצה להכשיל אותי בגאווה?" טען בכנות כלפי אותו מקורב שהסיר את הספסל הפשוט והטוב, ובמשך זמן ניכר עמל הלה להרגיע את סערת רוחו של הרב ולשכנעו שהספסל החדש נלקח בעצם מפח האשפה...

הצצה על הענווה הגדולה של הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל

ב'מזרח' מול הקהל, כנהוג, אלא ישב בין ה'בימה' לארון הקודש כשפניו מכוונות אל קיר המזרח. כעבור תקופה קצרה, לנוכח הפצרות חוזרות ונשנות, ולאחר שהגר"י טשזנר שליט"א העיר את אזניו שהואיל והרב מאריך בתפילותיו הרי שעל פי דין הש"ץ העומד לפניו נקלע לבעיה לפסוע לאחור בסיום השמונה עשרה, ניאור ר' שמשון לישיב יחד עם עוד ת"ח מ'פני' הקהל בספסל פשוט שהוצב במזרח, מימין לארון הקודש.

לימים, הוציאו גבאי בית הכנסת הסמוך אל הרחוב את הריהוט הישן שישמש אותם עד לאותה עת, מפני הריהוט החדש שנרכש לפאר את בית מדרשם. אחד ממקורביו מצא בכך הזדמנות ניאורתה להחליף את ספסל העץ הפשוט שב'מזרח' בית הכנסת 'קיוית' בספסל מרופד המחולק לכיסאות - מאלו שהשליכו גבאי בית הכנסת ההוא, באין צורך בו.

בתפילה הראשונה לאחר מכן, כאשר קרב ר' שמשון זצ"ל למקומו וגילה את הספסל ההדור למראה, התקשה להשלים עם השינוי. "אתה רוצה להכשיל אותי בגאווה?" טען בכנות כלפי אותו מקורב שהסיר את הספסל הפשוט והטוב, ובמשך זמן ניכר עמל הלה להרגיע את סערת רוחו של הרב ולשכנעו שהספסל החדש נלקח בעצם מפח האשפה, וכמעט עמד להיזרק ככלי אין חפץ בו, כך שאין כאן מקום לחשש יוהרה.

המושג של "כבוד" ו"מעמד" כמו ולא היו קיימים כלל בהיכלו. הוא לא חש כל פחיתות כבוד בכך שרב הקהילה בעל המוח העילוי שהכל תאבים למוצא פיו, ירד מפקידה לפקידה להיכל כולל האברכים הסמוך לביתו ויוסיף לקח במחיצתם. מחזה שכיח היה לראותו נכנס לשם ופוסע לכיוון מושבם של שני אברכים מזדמנים, מתיישב לידם בהכנעה ואומר: "נפל ברעיוני חידוש, אני אומר אותו בפניכם, ובבקשה אמרו לי אתם מה דעתכם עליי".

תלמיד חכם מלומדי הכולל הזה מציין בהתפעלות את התחושה שליוותה אותו לנוכח המראות הללו: "במאי עסקינן? ברב רשמי, שלעיני עם ועדה מגיע במיוחד לאברך צעיר, רק משום שסבור כי יכול לקבל ממנו חידוד וסברה, ירד להרצות בפניו קושיה בגיטין ולשמוע 'מה אתה אומר על זה?' או לשמוע חוות דעת של תירוץ שעלה לו בתלמודו. ולא פעם ופעמיים אלא חדשים לבקרים".

אלא שלא זו בלבד שביקש לשמוע חוות דעת של אברכים צעירים על חידושי, אלא ראה לעצמו זכות לשרת אותם ולהיטיב את תנאיהם.

פעם הבחין בכולל ב"תלמי אליהו" שבו למד במשך תקופה בשעות הבוקר, באברך השב מן המטבח והכוס שבידו ריקה. מה אירע? שאל אותו, וכששמע מפיו שנגמר שם הסוכר, לא היסס רגע, יצא אל הרכב ונסע בעצמו למכולת כדי להביא סוכר וקפה לתועלת הלומדים, ולא שעה למחאות האברכים שחשו מבוכה על כך שהוא עושה את המלאכה.

גם בעת שכיהן כראש ישיבה בתקופה הראשונה בירוחם, והקהילה שם היתה מצומצמת מאד, לא נמצא במשך זמן מה מלמד קבוע לילדים שבחידוד (שהכיל באותה עת בסך הכל ארבעה-חמישה תלמידים בגילאים שונים...) הוא הבין שמחמת כך עלולים אבותיהם לעזוב את העיירה, ובמקום שאין איש לקח על עצמו את המשימה ושימש כמלמד. משהובא כעבור תקופת מה לאחר מכן מלמד קבוע, נותר הוא "רק" ראש ישיבה...

אל תבואני רגל גאווה

אף במקום רבנותו - בבית הכנסת של הקהילה, סלד מגינוני הכבוד הפשוטים והמקובלים ביותר, ובמשך תקופה אורכה סירב לישיב

חסד בשלמות

והבלתי נעימה, ומאידיך גיסא לא מצא עצמו פטור מלסלק את המראה המעורר תחושת גועל בלב הבריות. אלא מאי? אין זה ראוי כי המרא דאתרא יעסוק במלאכה זו, ואם בכל זאת עושה כן, עדיף שיהיה זה בהיחבא מעין רואים. מעשה ללא פניות. לשם כך המתין עד שהמקום יתרוקן מעוברים ושבים ובצניעות אופיינית סילק את המכשול מרשות הרבים.

אף על פי כן, משמים רצו כי יוותר עד ראייה למעשה ללמד בני ישורון לקח בהטבה עם הבריות עד אין שיעור וגבול. ואף גם זאת:

פעם נשלח ילדם של אחת המשפחות בבניין שבו התגורר עם שקית אשפה טעונה עד גדותיה בדרכו לפח המרכזי. כדרכם של ילדים, לא הצליח הלה להתמודד כראוי עם המשימה, וכל תכולת השקית שהוביל נשפכה והתפזרה במדרגות, מדיפה את ניחוחה הבלתי נעים.

רגע לאחר מכן יצאו שתי שכנות אל חדר המדרגות ועד מהרה הבחינו בנעשה אולם בעוד הן נבוכות ותוהות אם להעיר לאמו של הילד או לנקוט בדרך אחרת לשם סילוקה של האשפה המצחינה, לרבי שמשון זצ"ל שחלף במקום היה פשוט וברור מה יש לעשות במקרה זה. ללא אומר ודברים נכנס לביתו ועד מהרה שב משם כשבידו כף אשפה ומגב, ותוך דקה או שתיים לא נותר זכר ללכלוך שהכתים את חדר המדרגות. שתי השכנות נותרו המומות: כזה פתרון לא העלו לרגע על דעתם...

אבל רבי שמשון זצ"ל כבר היה שקוע עמוק בתלמודו או במצוה אחרת, שכדרכו עשאה בחכמה, במהירות וביעילות.

ריקוד המידות

ושוב מעשה עם ילד קטן:

בחתונה פלונית התקבל בשירה של "ימים על ימי מלך תוסיף", ושעה ארוכה ניצב יחד עם החתן והמחותנים במרכז מעגלי הרוקדים. עברו כמה רגעים, והנה מצא ר' שמשון את הדרך למחות את זכר ה'כבוד' שבו התקבל הוא נטל את ידיו של ילד פעוט מהנוכחים והחל רוקד יחד עמו במרץ במרכז המעגלים, בלי לחוש למבטם התוהה של הבריות לנוכח הפעולה הבלתי שגרתית.

רגש קל של גבהות לב חמור היה בעיניו עשרות מונים מהחשבונות הללו.

פעם פנו אליו בבקשה כי יאזן לשאת דברים בערב התרומה שנועד להיערך לטובת אחת הישיבות שנקלעה לקשיים כלכליים. אחד מרבני הישיבה שעליו הוטל התפקיד, חש אי נעימות שעה שפנה אליו בבקשה זו והקדים התנצלות שאין הוא בא לבקש 'שיחה' או 'ועד' אלא דרשה לטובת ענין כספי לישיבה. בעדינות נפשו הבין כי יש בכך משום פחיתות כבוד כלפי מעמדו של הרב פינקוס שהוא נדרש להלהיב ציבור לשם ענייני ממון - עבור מוסד שאין לו שייכות אליו - ולא בענייני דעת אלוקים ויראת שמים.

אולם ר' שמשון בטהרת ליבו לא הניח לאיש לרגע להתבוסס בהרגשה זו. "אדרבה", אמר לו בפשטות, "דרשנים - יש הרבה, אבל כאלה שידברו ב'דינר' - קשה למצוא", ונענה במאור פנים ורוחב לב לבקשה. אבן גולה מעל ליבו של אותו פונה. אם ר' שמשון גופו לא רואה בכך כל פחיתות כבוד, אדרבה, מה טוב ומה נעים...

פשוט נבלתא בשוקא

אין טעם ללכת ולמנות את מאות המקרים שבהם נגלו לעין כל ענוותנותו ובריחתו הרחק כמטחוו קשת מן הכבוד המדומה. כל יודעיו ומכיריו נפגשו באין ספור הזדמנויות שבהן הפך את ענייני הכבוד והמעמד לאבק פורח וחוכא ואיטלולא - ובלבד לעשות רצון אבינו שבשמים, עם זאת, נראה כי המעשה הבא מאלף ביותר ועשוי להחשב כחידוש גם בעינינו:

אברך פלוני הבחין בו פעם עומד ברחוב העיירה, שעה שקבוצת אברכים חלפו על פניו בדרכם לסדר ב' בכולל. ר' שמשון בירך אותם לשלום ונותר לעמוד במקום, כשניכר שהוא ממתין עד שיעלמו מעיניו כדי לעשות דבר מה שלא בנוכחותם. הדבר גירה את סקרנותו של אותו אברך שהבין כי דברים בגו, והוא מצא לעצמו עד מהרה פינת סתר סמוכה די לגלות מה יש לרב הקהילה לעשות כאן בהיחבא.

ואמנם, ר' שמשון קיים בעצמו "ויפן כה וכה וירא כי אין איש", ומשסבר כי אין צופה ומביט במעשיו, נטל שתי פיסות קרטון, וכשהוא כובש בכוח איתנים את רגשי הסלידה, ניגש, אל נבלת חתול שהית מושלכת שם על אם הדרך ופינה אותה אל פח האשפה הסמוך. היטב ידע כי אף אחד מלבדו לא יעשה את המלאכה הבזויה

רוצה להרגיש טעם בלימוד?

יש לנו בשורה בשבילך!

חייג עכשיו **077-222-2666** < שלוחה מס' 3 < 3

יחד איתך נשיג את מתיקות התורה

היטיב אשר דיבר פלוני אודות מידה זו בקומתו השלמה רבת האנפין והגוונים של רבי שמשון זצ"ל, בצירוף שתי עובדות מאלופות: 'תחביב' היה לו להרב פינקוס, לתפוס את 'הכבוד', לאחוז בו בידי ולמוללו בין האצבעות, לפוררו עד דק בצפורניו עד שיתבטל כעפרא דארעא וילך לו. פעם נכנס לחדר מלא ציבור, וכשהקהל כולו קם על רגליו לכבודו - חייך ואמר: "אוי זה כל כך טוב, הבה נעשה זאת שוב..." יצא ונכנס שוב, אינו מותיר בלבו מקום ולו לרסיסי כבוד שהתעקשו להתדפק בשעריו.

בפעם אחרת פגש בו ברחובה של ירושלים אב המלווה בבנו הקטן. "ברך נא את ילדי", ביקש האב, ורבי שמשון זצ"ל נענה בחפץ לב, אלא שהסמיך תנאי קודם למעשה: "שגם הילד יברך אותי - הרי יש לו פחות עבירות ממני".

אולי בשל כך לא חששו ילדי הקהילה לבוא ולשאל אותם ושאלות או 'חידות' שהכתובת הטבעית בעיניהם לפתרון היא ביתו של הרב, שבטוב לבו וענוותנותו לא חש בכך טרדה או פחיתות כבוד להידרש לשאלותיהם מתוך מאור פנים ובנפש חפצה. רק לכשיגדלו ויכירו יותר את תהלוכות העולם יגלו שלא היה זה טבעי שהרב יתהלך עמם בפשטות בלתי מצויה.

מקבל כל הערה

תלמיד מקורב התעניין פעם ושאל אותו אם הוא מוסר את ספריו להגהה בטרם הוצאתם לאור. ר' שמשון הגיב בחיוב: "אכן, אני נותן לאברכים להגהה", אמר, "אלא שהם טובים ונחמדים איתי יתר על המידה... הביקורת שלהם אינה חזקה דיה".

כשהוסיף הלה לשאול אם הוא מקבל את ההערות שלהם וקרה אי פעם שמחק דברים מחמת הביקורת שהעבירו, הביט עליו רבי שמשון בתמיהה והגיב: "כל מה שמעירים לי, אני מוציא מהספר מייד, ואין זה משנה אם הם צודקים בהערותם או לא", כשהוא מפרש את נימוקו: "אני הרי מדפיס את הספר בשביל הציבור, ממילא אם אברכים טובים סבורים כי הדבר לא ראוי להיכתב, מה זה משנה אם אני צודק ולא הם? לכן, אני משמיט מיד".

(מתוך הספר 'השמש בגבורתו')

הגאון הצדיק רבי יהודה זאב סגל זצ"ל הגיע לארץ לקראת נישואי נכדתו עם יבלחט"א רבי אליעזר מן שליט"א - גיסו של רבינו. את פניו קידמו בשדה התעופה כעשרה ת"ח מבני משפחות המחותנים, ובכללם רבי שמשון זצ"ל.

רבי יהודה זאב ירד בכבש המטוס, עבר את ביקורת הדרכונים ויצא אל בית הנתיבות. הכל ניגשו להושיט לו יד לשלום, ובכללם נכדו בן העשר שנדחק כמו כולם לקדמו בברכת 'שלום עליכם'.

העגלה הנושאת את מזוודותיו הפריעה מעט לנדחקים סביבו, ומאן דהוא הסיט אותה הציידה וביקש מהילד - הקטן שבחבורה - שהוא יוביל את עגלת המזוודות אל הרכב הממתין בחוץ. ואמנם, הילד יצא ממעגל האנשים המקיף את סבו, ופילס את דרכה של העגלה בתוך המון האדם שהציפו את הטרמינל, בעוד שאר בני המשפחה מתגודדים סביב האורח הנכבד ועושים אוזנם כאפרכסת לשמוע דברי חכמה ומוסר, תוך כדי יציאתם אל הרחוב. למי היה את הפנאי בקלחת התכונה הנרגשת להתבונן ולהבחין בתחושת ההחמצה של הנכד שבצד הדרך, המוליך את העגלה לבדו הרחק מהסב הגדול מחו"ל שאותו ראה רק לפרקים?

היה אחד כזה. לפתע חש הילד טפיחה קלה על שכמו, ובפנותו לאחור הוא מגלה שהיה זה אחד מבני משפחת מן, שעזב את החבורה המקיפה את רבי יהודה סגל. ואומר לו: "אני מניח שגם אתה רוצה להיות עכשיו קרוב לסבא. אתה יכול ללכת לשם, אני כבר אוביל את המזוודות". ותוך כדי דיבור הניח את ידו על ידית העגלה והובילה לפניו. מיותר לציין כי היה זה רבי שמשון שבתבונת ליבו ירד לרגשותיו של הילד, ובענוותנותו וצדקותו הואיל לשמש כמוביל מזוודות בשדה התעופה...

הלה שכה שמח על ההצעה הנדיבה שבאה עליו בהפתעה גמורה, הגביה תכף את רגליו ורץ חיש להידחק בין המתגודדים סביב סבו, מאושר על כי גם לו התאפשר להיות ב'מרכז ההתרחשויות' וליהנות כמו המבוגרים מקרבתו של הסב. אין הוא זוכר כיום מה שמע וסביר להניח שגם אז כילד לא הצליח להבין הרבה מדבריו של רבי יהודה סגל זצ"ל, אך את דבריו של האיש שהוביל במקומו את המזוודות, הבין היטב ונצר לעד בליבו.

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388
בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

כשאבא שלי אכל בשולחנו של מרנא החפץ חיים זיע"א, היה החפץ חיים אומר למי שהגישו את האוכל, תתנו לו אוכל לפני! מרנא החפץ חיים היה אז כבן 90 שנה, ויש שם בחור בן 18 והוא דרש שהבחור יקבל את האוכל לפניו. למה? כי הוא צריך לחזור ללמוד. וכי החפץ חיים לא היה צריך לחזור ללימוד שלו?

שיחה מיוחדת של הגאון הגדול רבי שמעון גלאי שליט"א, על הלימוד בישיבה והדרך להתגבר על הקשיים ועוד

תלמידים יקרים אני רוצה לומר לכם דבר חשוב. יושבים כאן בחורים שהולכים לקראת עתיד לא ידוע. בישיבה קטנה הם ספגו את התורה הקדושה, התחזקו בתורה הקדושה, ועכשיו הם עומדים לפני דרך חדשה.

חז"ל הקדושים לימדו אותנו שכשאדם נכנס לעיר, למקום חדש, שהוא לא יודע איך הוא יסתדר שם בעיר החדשה, איך הוא ימצא את המקום שלו, צריך לומר תפילה לפני שהוא נכנס לכרך.

אבי מורי זצ"ל, כשהיה צריך להיכנס לישיבה ואמא שלו הביאה אותו לראדן, לא אמא שלו ולא הוא ידעו איפה הוא יאכל, איפה הוא ישן. ומי עזר לו? אחד יחיד ומיוחד! בורא עולם.

הקב"ה שלח שהאמא שלו, סבתי ע"ה, כשהגיעה לראדן היא פגשה אשה, שראתה שהיא זרה וחדשה במקום ושאלה אותה, אני רואה שאת מחפשת משהו, מה את מחפשת? אמרה לה סבתא ע"ה, "הבאתי את הבן שלי, ואני לא יודעת איפה הוא ישן איפה הוא יאכל..."

אומרת לה האשה הזאת, המקומית, מה זאת אומרת איפה הוא יאכל? אצלנו בבית. ממש סייעתא דשמיא, ומי זאת היתה? הרבנית של החפץ חיים. כך זכה אבי לסעוד על שולחנו של מרנא החפץ חיים זצ"ל במשך שנים. איך? בזכות הסייעתא דשמיא שליוותה אותם.

רבתי אנחנו עומדים כולנו לפני דרך חדשה. נכנסים למקום חדש. אתם יודעים מה צריך העיקר? סייעתא דשמיא! אבל איך זוכים לזה? אמרו לנו חז"ל, כשאדם נכנס לכרך הוא נותן הודאה לשעבר וצועק לעתיד לבוא.

"גם אנחנו עכשיו צריכים להודות לקב"ה. אנו מודים לך ה', ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש, ולא שמת חלקנו מיושבי קרנות. רבותי!! זה דבר ראשון נודה כולנו כאיש אחד בלב אחד. ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש! אנחנו יודעים בשביל מה אנחנו קמים בבוקר!

אני אומר לכם מה שהיה איתי שלפני עשרים שנה, שכבתי בבית לווניטש"ן לשיקום אחרי שנפצתי בתאונה קשה. מה עושה יהודי ששוכב כל היום במיטה? יש לו מה לעשות? הוא יכול ללמוד,

להתפלל, הוא קשור לבורא עולם לתורה הקדושה. תשמעו טוב עם שתי האוזניים שלכם: פונה אלי אדם שנעבך נעבך לא יכול להודות שהקב"ה שם את חלקו מיושבי ביהמ"ד, ואומר לי: "אני מקנא ברב, לרב יש מה לעשות עם היום! לי אין..."

כי מה ממלא את היום של מי שאינו מיושבי בית המדרש? כל מיני משחקים והבלים. אם אין לו את זה אין לו טעם בחיים לכן כולנו אנחנו עכשיו ניתן הודאה לשעבר. ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש, אנחנו יודעים בשביל מה אנחנו קמים בבוקר.

יחד עם זה אנחנו צריכים גם להחזיק ב"צועק לעתיד לבוא". יושבים כאן בחורים רבים, באים למקום חדש לא כל אחד בדיוק נכנס למקום שהוא רצה. לא כל אחד.

אבל כל אחד ואחד מאתנו נכנס למקום שהקב"ה רצה שהוא יכנס!! והקב"ה הרי רוצה שכל אחד מאתנו יגדל בתורה הקדושה! כל אחד מאיתנו!!!

תדעו לכם תלמידים יקרים, אני מספר את זה לכולם. כשאבא אכל בשולחנו של מרנא החפץ חיים זיע"א, היה החפץ חיים מחכה שהוא יבוא לאכול, והיה אומר למי שהגישו את האוכל, תתנו לו אוכל לפני! מי אומר את זה? החפץ חיים הקדוש!

על מי הוא אומר את זה? לבחור צעיר בן 17 ו-18!

תתנו לו לפני כי הוא צריך לחזור לשיבה ללמוד. אני עם זקן לבן היום, מרנא החפץ חיים היה אז כבן 90 שנה, ויש שם בחור בן 18 והוא דרש שהבחור יקבל את האוכל לפניו. למה? כי הוא צריך לחזור ללמוד.

וכי החפץ חיים לא היה צריך לחזור ללימוד שלו? וכי זמנו של החפץ חיים לא היה יקר לו?

אלא התשובה היא רבותי, אני חושב שנדע כל אחד מאתנו שיושב כאן:

במתן תורה כתוב במדרש שכשהקב"ה בא לתת תורה לעם ישראל, אם אחד היה חסר, הקב"ה לא היה נותן את התורה. אחד! אחד! כמה יש כאן? עכשיו 2,500 בחורים? שם היו שישים ריבוא! אם אחד היה חסר, הקב"ה לא היה נותן את תורה עד שהוא יבוא!

אני חושב שאת זה רצה החפץ חיים, שיידע כל אחד מאתנו, שעל כל אחד ואחד מאתנו יש לו חלק בתורה. לכל אחד ואחד מאתנו יש חלק בתורה. ולכן חשוב שהבחור האחד יחזור מהר לבית המדרש, כדי שלא יחסר שום בחור בסדר הלימוד.

אני רוצה לומר לכם עוד משהו. אני רוצה שתדעו, שחז"ל אמרו שהתורה הקדושה נקנית ב-48 קניינים.

הקניין הראשון זה שמיעת האוזן.

הנה, אנו רואים כאן התאספו כאן בחורים רבים כל כך, בשביל מה? בשביל לשמוע, להתחזק. שמיעת האוזן.

בעז"ה. אתם עוד תשמעו במשך ערב בסיעתא דשמיא דברים רבים שיעזרו לכם, אבל תשמעו טוב, שמיעת האוזן! לשמוע! דבר ראשון שבחור נכנס לשיבה הוא צריך לקחת על עצמו לשמוע ולקבל מה שאומרים לו!

אומר ה'שערי תשובה', שמי ששומע ומקבל על עצמו לשמוע, כבר

יצא מאפילה לאור גדול.

אני מברך אתכם, ברור שכל אחד נכנס למקום חדש, יש ניסיונות חדשים. אבל דעו לכם שניסיון זה לא עונש. לכל אחד יש ניסיונות. בשביל זה יש בורא עולם ששומע אותנו כל הזמן.

בחור שמרגיש קושי מותר לו לפתוח את התהילים ולבקש מהקב"ה, אפשר לגשת למשגיח או למישהו אחר שיכול לעזור ולסייע, אבל דבר ראשון לומר פרק תהילים.

הקב"ה רוצה שכל אחד מאתנו יעלה מעלה מעלה, והוא בוודאי יקבל את התפילות.

נשאר לנו רק לברך אתכם מכל הלב, תלמידים יקרים, אתם זוכים לשבת באוהלה של תורה.

מה טובו אוהלך יעקב משכנותיך ישראל". אני אגיד לכם הייתי בחו"ל לא מזמן, אומר לי יהודי תומך תורה, תגיד לבחורים ולאברכים שלא אנחנו מחזיקים אותם. הם מחזיקים אותנו.

אוי כמה שזה נכון!

אבל שידעו לומדי התורה שיש להם אחריות להחזיק את העולם כולו.

אז רבותי תלמידים יקרים, אנחנו מברכים אתכם שבעז"ה תזכו להבין את התורה הקדושה, לשמוע ולקבל, ובעז"ה כל אחד ואחד יכול לגדול גדול בישראל, "אין הדבר תלוי אלא בי".

הקב"ה יעזור שנזכה בעז"ה להתעלות בתורה הקדושה, ובעז"ה אנחנו נגיד עכשיו פרק תהילים לבקש מהרבש"ע "אני רוצה להצליח להתעלות בתורה הקדושה, להבין את התורה הקדושה", וכשמתכנסים יחד כ"כ הרבה בחורים, בוודאי שהתפילה תתקבל לרצון ונוכל בעז"ה להתעלות ולהתעלות ולעשות את רצון ה' יתברך בתורה ובתפילה ובמידות טובות...

(דברים שנאמרו במסגרת 'סדר הכנה' לבני ישיבות העולים לשיבה גדולה.)

אנחנו מחכים לך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: 1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

כשהייתי נער צעיר בישיבת חברון עשו חנוכת הבית לאגף חדש בפנימייה. במושגים של היום זה חורבה, אבל במושגים של אז זה היה בעל חשיבות רבה... הגר"י סרנא דיבר אז ואמר "אנחנו היום חונכים את בית המדרש של דרך ארץ קדמה לתורה". כי גם הפנימיה וחדר האוכל זה בית מדרש!

הגאון רבי דוד כהן שליט"א ראש ישיבת חברון על גמילות חסדים - חלק מהבניין של התורה

כשהייתי נער צעיר בישיבת חברון עשו חנוכת הבית לאגף חדש בפנימייה. במושגים של היום זה חורבה, אבל במושגים של אז זה היה בעל חשיבות רבה... הגר"י סרנא דיבר אז ואמר "אנחנו היום חונכים את בית המדרש של דרך ארץ קדמה לתורה". כי גם הפנימיה וחדר האוכל זה בית מדרש! בית מדרש של דרך ארץ קדמה לתורה. גמילות חסדים זה גם חלק מהבניין של התורה. אבל מה זה גמילות חסדים? אין הכוונה לפתוח גמ"ח של תרופות או מכשירי כתיבה. אני לא מזלזל בגמ"חים כאלו ובוודאי שיש להם חשיבות, אבל עיקר הגמילות חסדים, כך קיבלנו מהסבא מסלבודקא, זה ה'נהגו כבוד' הארת פנים לחבר וכדו'. זאת גמילות החסדים האמיתית של בן ישיבה, התורה בונה לאדם את היסודות של תורה של עבודה בתפילה, ושל גמילות חסדים לחזק את כח הנתינה וההטבה עם הזולת על ידי הארת פנים.

וללמוד ב'סדר' עם כל ה'פרישקייט'. זה דבר שאני יכול לומר לא רק בתורת השקפה, אלא מתוך ניסיון של הרבה הרבה שנים. זכיתי ב"ה להיות הרבה במחיצתו של מרן ראש הישיבה הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל. הרבה שמעתי ממנו בנושא הזה, הוא היה למעשה ראש ישיבה לצעירים, אבל הוא ליווה את הצעירים גם בכניסתם לישיבות גדולות, והיתה לו משנה סדורה בעניין. הוא היה ה'מרא דשמעתתא' בנושא הזה, והדריך בחורים רבים. מרגלא בפומיה שהיסוד הראשון להצלחה ושטייגן של בחור, זה החברה.

ההשפעה של החברה היא כחרב פיפיות, מצד אחד זה נותן ומחזק אבל מצד שני חברה יכולה גם להוריד בחור. אני לא מדבר על חברה שמביאה אדם למקומות אסורים או לדברים אסורים, אלא גם החברה היותר קלה, חברה מזלזלת, או חברה שמשדרת זלזול בשיעורים או זלזול בסדרי הישיבה. בדרך כלל אלו שיותר 'קלים', מחוברים יותר לחיי הלילה לשיחות עם חברים בשעות מאוחרות במקום ללכת לישון בזמן.

ההשפעה של החברה זה היסוד הראשון של הצלחה בלימוד. צריך לחבור לא רק לבעלי כשרונות ולמדנים, אלא לטחורים שלוקחים את חיי הישיבה עם כל ה'ערנסקייט' (רצינות).

אני רוצה להגיד נקודה אחת שהיא מחזקת מאוד, אבל גם מחייבת מאוד.

במשנה כתוב כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר, וכל המבטל את התורה מעושר סופו לבטלה מעוני.

יש איזו רוח, ב"ה לא אצל כולם, אבל יש חושבים ש'אנחנו יכולים לבד'. אנחנו יכולים לבד לעבוד על הסוגיא! הרוח הזאת, היא רוח שעלולה לקעקע את כל המושגים של קבלת התורה, את המושגים של בית המדרש. כי הדרך לקבלת תורה, זה לקבל מרבתי ולקבל מהם את דרכי הלימוד ודרכי ההבנה.

אני יכול לומר מהניסיון, אני ב"ה למעלה משישים שנה בהיכלי הישיבות וראיתי במשך השנים אלפי בחורים... אני יכול לבוא ולהגיד בוודאות גדולה שכל מי שהשקיע את כוחותיו ולא רק מעצמו אלא קיבל מרבתי שמע את השיעורים כמו שצריך, זכה התלמיד ולאחר מכן היה לרב המלמד תורה לאחרים.

אנחנו מאוד מעודדים את הבחורים לחדש חידושים, ולחשוב בכוחות עצמם. מותר גם לחשוב אחרת ולהבין אחרת, לא לזה התכוונתי. אבל מי שהוא 'תלמיד' ולומד את דרכי ההבנה מרבתי, הוא יכול להתפתח לבד ולחשוב לבד על פי הדרך שלו.

אבל קודם כל שיהיה 'תלמיד'! אחרי שתהיה 'תלמיד', תוכל להעניק את החלק של ההבנה והשטייגן שלך, לדורות הבאים.

התכונה הטבעית של בחור היא שהוא מעדיף ללכת לישון מאוחר, בחורים לא אוהבים ללכת לישון בזמן, "בתוך עמי אנוכי יושבת".

אבל דעו לכם, רבותי שזה חלק יסודי בשטייגן של כל בחור, יש סדר יום בונה, וזה כולל בתוכו לא רק את סדר היום אלא גם את סדר הלילה, לישון בזמן ולקום בזמן. מי שישן בזמן יכול לשבת אחר כך

כשאני למדתי בשיעור א', זכיתי ללמוד אצל מרן הגרב"ד פוברסקי שליט"א. היתה לי מחברת שרשמתי בצד אחד את מה שאני הבנתי לפני השיעור, ובצד שני את מה שהגרב"ד אמר בשיעור, איך הוא הבין

הגאון רבי בונים שרייבר שליט"א - למה יש בישיבה פנימייה וחדר אוכל ומהו 'בן ישיבה'?

בסברה הראשונה שאני הבנתי, איפה טעיתי? וכך הוא היה מסביר לי בכל פעם איפה הטעות שלי. כך לומדים להבין!

==

חשוב לשמוע את השיעור דווקא מפיו של הרב, ולא מהקלטה או מתוך סיכומים כתובים. כשאתה שומע את הרב לאורך זמן, אתה חי לפי ההבנה שלו. אבל כשאתה קורא, בין אם זה בכתב ובין אם באוזן - זה שום דבר לא. זה בהבנה שלך, לא של הרב! המו"מ עם הרב זה מאוד חשוב לבנות בן ישיבה, בין בשיעור ובין בסדר, כל ישיבה לפי איך שזה מתנהל, זה מה שמקדם בחור, אתה נכנס לראש של הרב, וזה לא הוא כשלעצמו, הוא חוליה נוספת בשרשרת שמעבירה את מסורת מדור לדור. אבל אם אתה מגיע עם הסברות שלך בלי ללמוד איך אומרים סברה, זאת בעיה. פעם אמרתי איזה פשט ברמב"ם מסברא שלי, בפני מרן הגרא"מ שך. הוא אמר לי "אתה אומר סברא ולוקח את הרמב"ם לקרבן עבור הסברא שלך... במקום זה תלמד את הרמב"ם כמו שצריך ותיקח את הסברות שלך לקרבן עבור הרמב"ם...". מי שלומד לבד, לעולם לא ידע את התורה של הקב"ה, הוא ידע את התורה של עצמו עם הסברות שלו וההיגיון שלו". (מתוך דברים שנאמרו ב'סדר הכנה' של ארגון 'דרשו', לעולים לישיבות גדולות)

בישיבה יש בית מדרש, פנימייה ויש חדר אוכל. בית מדרש כדי ללמוד, אבל למה צריך את חדר האוכל בישיבה? למה צריך פנימייה? כדי לאכול ולישון? אולי... אבל זאת לא הסיבה העיקרית.

הסיבה העיקרית לכך שבישיבה יש פנימייה וחדר אוכל, זה כי בחור ישיבה הוא לא כמו אותו 'בעל הבית', שמתפלל בבית הכנסת שלוש פעמים ביום וגם קובע שם עיתים לתורה. ההוא, לא קוראים לו 'בן בית הכנסת'. אבל לבחור ישיבה קוראים 'בן ישיבה'. למה? כי כל החיים שלו הם בישיבה. זה לא רק מקום ללמוד, זה המקום שבו הוא חי, לומד, אוכל, ישן. זה המקום שלו, זה הבית שלו. זה לא רק היכי תימצי שיהיה לו יותר נוח ללמוד עם חברותות שעות רבות ביום. כי להיות 'בן ישיבה', זאת צורה אחרת של בן אדם. זאת צורה של בנין דבקות בקב"ה, התפילה נראית אחרת, הלימוד נראה אחרת, האוכל נראה אחרת. כל המהות של ללמוד בישיבה זה שאתה חי בישיבה! לא שתהיה ח"ו 'סטודנט לתלמוד' רחמנא ליצלן, שבא לומד והולך.

לחזור על השיעור ועל כל החידושים שאמר המגיד שיעור, זה לא נקרא לחזור. זה נקרא לדקלם ואין בזה תועלת. מה שבחור צריך לעשות זה להבין את מה שהמגיד שיעור אמר, הוא שואל שאלה, הבנת את השאלה? היא מציקה לך? אתה מזדהה עם השאלה? אם לא כנראה שלא הבנת אותה. תעמיק, תנסה להבין אותה.

כשהמגיד שיעור ענה תשובה על השאלה, התשובה מובנת לך? היא מרגיעה את הכאב שכאבה השאלה? תבין מה התשובה ותבין איך היא מתרצת את השאלה. מה הסברא של הדברים, לא רק מה התוכן ומה אמר הראשון הזה או האחרון ההוא. כל בחור שעולה לישיבה גדולה צריך הרבה מאוד להשקיע כדי להבין אתה סברות בשיעור.

כשאני למדתי בשיעור א', זכיתי ללמוד אצל מרן הגרב"ד פוברסקי שליט"א. היתה לי מחברת שרשמתי בצד אחד את מה שאני הבנתי לפני השיעור, ובצד שני את מה שהגרב"ד אמר בשיעור, איך הוא הבין, ברוב המקרים הוא אמר דברים אחרים, ולא כמו שאני הבנתי. אחר הצהרים הייתי הולך אליו לשאול למה הרב אמר ככה? מה רע

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 - 10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

הסתגר ה'חפץ חיים' עם רבי ברוך בער, כשידו אוהזת בידי וחרז עמו פעמים רבות שכח התשובה - לא די שהעוון נמחק כליל, אלא כל מהותו של האדם נהפכת לאיש אחר, עד שהחל רבי ברוך בער לומר מרוב שמחה 'א נייער ברוך בער, א נייער ברוך בער' (ברוך בער חדש)

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א על טכסיסי היצר
לנסות את האדם לאבדו מיישוב דעתו ולייאשו

מעשה היה אצל כ"ק הרה"ק רבי יהודה'לע מדזיקוב זי"ע (כפי שמספר משמשו הרה"ג ר' שלמה טויסיג שליט"א) בשנותיו האחרונות אחז רבי יהודה'לע בפלך השתיקה, ויהי באחת השנים בליל א' דסוכות כשנכנס הרבי עם משמשיו אל הסוכה, וכבר אחז את הכוס לקדש 'קידוש היום' וכולו אומר התלהבות ודביקות עצומה, ברגע האחרון הבחינו המשמשים שה'שלאק' (המיועד לכסות את הסכך בעת הגשמים) אינו מורם מעל הסכך ונמצא שעדיין אינם יושבים בצל סוכה, ובמקום שהרבי יכעס על המשמשים היאך קרה כדבר הזה, פרץ בצחוק גדול, ואף שבר את שתיקתו למשך כל ימי החג, וכל מי שהגיע לבקרו זכה לשמוע ממנו את דבר המעשה שחש 'אז ער כאפט מלאכים' (כינוי להתרוממות עצומה שמתעלה האדם להיות כמלאכים) וכמעט שאכל בהתלהבות את הכזית הראשונה חוץ לסוכה. וממנו נלמד 'נגיעה במקצת'.

הגאון הגדול רבי 'ברוך בער' מקאמעניץ זי"ע בעל ה'ברכת שמואל' אמר פעם, דעו לכם שהיצר אינו מניח לאף אחד, ולכל אחד ימצא את הדרך להפילו בפח יקוש כפי מדרגותיו, ואף ה'ראש ישיבה' אינו נמלט ממנו, הן אמת שלא יבוא אליו לומר לו אל תלמד שהרי ראש ישיבה הוא ולא ישמע לו, ואף להדיחו מיראת שמים לא ינסהו מכיוון שהיצר יודע בעצמו שלא ישמע לו, על כן יבוא לעוררו שיחמיר בחומרות יתר על המידה עד כדי 'נערווען' (עצבים) המעבירות את האדם על דעתו, ובזה יפילנו לגמרי. וסיפר את אשר קרה עמו

הגאון רבי ישראל סלנטר זי"ע אמר פעם לאחד שהתאונן לאמר הנה התיאשתי כבר מעבודת ה', כי אין בכוחי לשוב ולעמוד אל מול יצרי הרע, המתגבר עלי בכל כוחו, ענהו רבי ישראל, הנה יצרך הרע מאמין בך יותר ממה שהינך מאמין בעצמך, וראה לך מדברי הגמרא (ר"ה טז): שהשטן מתערבב בעת תקיעת שופר, ואמרו בירושלמי, שהשטן מתערבב כיון שירא שהוא שופר של משיח וכבר שבו ישראל בתשובה, נמצא השטן מאמין שבכוונך לשוב בתשובה שלימה, ואילו אתה אינך מאמין שבכוונך למחוק את כל עברך ולהתחדש בעבודת קל חי. וידע כל איש כי זהו אחד מטכסיסי היצר - לנסות את האדם לאבדו מיישוב דעתו ולייאשו.

וכן כתב הרה"ק ה'שפת אמת' בביאור דברי הכתוב 'טוב מעט לצדיק מהמון רשעים רבים, שהנה היצר הרע בא לו לאדם ומראה לו הרבה רשעיות קטנות אשר עשה, ובזה הוא רוצה לשבר את רוחו לגמרי, אך הירא את דבר ה' עונה ליצרו ואומר לו, הן אמת שיש לי אך מעט 'צדקות', אבל רק על אלו אביט ומהם אשאב שמחה והתחזקות, ובזאת הוא גובר על יצרו ומנצחו, וזה דבר הכתוב 'טוב מעט לצדיק' 'שיביט על מעט צדקותיו, מאשר להביט על 'המון רשעיות הרבות' שהיצר מציב אל מול עיניו. וכבר המשילו את דרכו זו של היצר, לאותו גנב' מחוכם', שהיה לווה מחברו מאה מעות, ולמחרת בא ואמר לו: הריני כבר חייב לך מאה, במטותא ממך הלווה לי עוד מאה ויחדיו אהיה חייב לך מאתיים, וכך שנה ושילש, והוסיף עשות עם כל בני העיירה, עד שהגיע לפיקח אחד ולווה ממנו מאה מעות, בשעה שבא אליו בשנית לומר לו את 'פזמונו' - הנה כבר מחויב אני לך מאה הלווני עוד מאה ואהיה מחויב מאתיים, ענהו הפיקח, אינך חייב לי מאומה... ותלך לך ממני.

כך הוא דרכו של יצר, ביום הראשון מפתה את האדם לדבר עבירה, וממחרת אומר לו, הרי ממילא עברת אתמול על רצון בוראך, וממילא אינך 'צדיק יסוד העולם' אם כן אפשר לך כבר לחטוא עוד, וכך הוא מורידו לאבדון על ידי שמדמה לו תדיר שאינו כי אם חוטא ופושע גמור, אך האיש החכם שענינו בראשו, מיד בשעה שיבוא אליו היצר בשנית, יענהו, מעולם לא חטאתי והנני צדיק הדור, והאיך תעיז לפתותני לדבר עבירה, ובכך ירחיק מעל עצמו את פגיעתו הרעה של המלאך המשחית.

ידידי הרב הגאון רבי יצחק רוזנגרטן שליט"א, מתלמידיו הקרובים של מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, סיפר לי כי בבחרותו בישיבת פוניבז', הוא ישב בשעת התפילה מול מקומו של המשגיח, הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל. יום אחד הוא איחר לקום והפסיד את המנין בישיבה, ולכן נאלץ להתפלל בשטיבלאך בקרבת מקום. למחרת לאחר התפילה, קרא לו המשגיח...

הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א בסיפורים מדהימים על כח התפילה

כשסיים רבי אברהם חיים לספר מעשה נורא זה, הפטיר בהתרגשות: "עד היום אני זוכה להרביץ תורה בזכות אותה תפילה נרגשת של החפץ חיים!"...

גדולי ישראל וצדיקי הדורות, שידעו את ערך התפילה, מעלתה וכוחה, לא זזו בלעדיה. הם ראו בה חזות הכל, ובכל פרט בחייהם השתמשו בה.

מה עשה רבי איסר זלמן מלצר בדרכו לשיעור?

אימרה חריפה אמר פעם הגאון הצדיק רבי אליהו לופיאן זצ"ל, בעל ה'לב אליהו'. רבי אליהו הביא את דברי הגמרא במסכת ראש השנה (יח, א): "רבי מאיר אומר, שנים שעלו למיטה וחולין שוה, וכן שנים שעלו לגרדום לידן ודינן שוה, זה ירד וזה לא ירד, זה ניצל וזה לא ניצל. מפני מה זה ירד וזה לא ירד? זה ניצל וזה לא ניצל? זה התפלל ונענה, וזה התפלל ולא נענה. מפני מה זה נענה וזה לא נענה? זה שהתפלל תפילה שלימה - נענה, וזה שלא התפלל תפילה שלימה - לא נענה."

מה הכוונה 'תפילה שלימה'? מפרש רש"י במילה אחת: "נתכוין". שאל רבי אליהו, מנין לו לרבי מאיר כי ההוא שניצל ונתרפא היה זה בזכות שכיון בתפילתו? אולי מלכתחילה לא נגזר עליו גזר דין של

את המעשה שמעתי מפי יהודי תלמיד חכם ששמע בעצמו מפי בעל המעשה:

הגאון רבי אברהם חיים טרופ זצ"ל, הרביץ תורה והעמיד תלמידים עשרות בשנים. עוד משנות צעירותו מילא את מקומו של אביו בראשות ישיבת ראדין, עד פרוץ מלחמת העולם השנייה, ולאחר שהיגר לאמריקה, שימש כראש ישיבות 'חפץ חיים' ו'קרלין סטולין' בארצות הברית, עד לפטירתו בשנת תשל"ט.

בצעירותו חלה הגאון רבי אברהם חיים טרופ זצ"ל במגיפת הטיפוס, מצבו הלך והחמיר מיום ליום, והרופאים טענו כי קצרה ידם מלהושיע. אמו הצדקנית מרת פסיה מרים ע"ה, נחפזה לנסוע למעונו של ה'חפץ חיים' והתאוננה לפניו בדמעות על מצב בריאותו הקשה של בנה.

ה'חפץ חיים' שאלה: "האם בנך מסוגל להבטיח כי כל ימיו ירביץ תורה?"

"לא", השיבה הרבנית, "ולא משום שהוא אינו רוצה, אלא כי מצבו קשה והינו שוכב בבית החולים מחוסר הכרה, מבלי יכולת לדבר..." שבה והתייפחה.

הרהר מעט ה'חפץ חיים', ושאל: "האם את מסוגלת להבטיח שתשתדלי על דבר זה?"

"ודאי!" השיבה הרבנית בעידוד. "אני מצידדי מבטיחה לעשות ככל יכולתי שבני יוכל להרביץ תורה כל ימיו בפניות הדעת..."

מיד כששמע ה'חפץ חיים' את תגובתה, קם ממקומו, צעד לאחת מפינות החדר והחל להתפלל בלהט. בסוף תפילתו הנרגשת אמר כך: "הלא זכות התורה של זקנו, אבי אמו, רבי אליעזר יעקב חוואס, היא רבה מאד. כל עולם הישיבות בליטא חבים לו הכרת הטוב עצומה. בשלו הוקמו ישיבות רבות, התרבו לומדי תורה רבים. אנא אחוז בכסא הכבוד ואל תרף לבקש ולהתחנן לרפואתו השלימה של נכדך אברהם בן פסיה לאה הזקוק לרחמי שמים..."

לא עברו כי עם שעות בודדות, וכבר התקבלו דרישות שלום טובות מבית החולים. לפליאת הרופאים יצא החולה מכלל סכנה, קם ממיטתו והבריא מחוליו.

מיתה ולכן ניצול?

"רואים מכאן", אמר רבי אליהו הרגש נורא, "כי בהכרח ודאי לשניהם היה את אותו גזר דין, וזה ניצל רק משום שהתפלל תפילה שלימה, וזה לא ניצל רק משום שלא התפלל תפילה שלימה! כי זהו כח התפילה בכוונה! תפילה בכוונה בכוחה להפוך עולמות ולבקוע רקיעים כפשוטו, ואף לשנות גזר דין. כי אין דבר העומד בפני התפילה!

הגאון הצדיק רבי חיים ברים זצ"ל מספר, כי פעם פגש את מרן הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, בעל ה'חזון יחזקאל', שב מתפילה בכותל המערבי, ורוחו טובה עליו. הוא שיער כי זו שעת הכושר, ולכן שאל אותו - "על מה הרב התפלל בכותל?" ורבי יחזקאל השיב לו כך בפשטות ובכנות:

"אמרת לי לקדוש ברוך הוא, רבוננו של עולם! תשלח כבר את המשיח. ומדוע אני צריך את המשיח, מה השייכות שלי עם משיח? כי רצוני ללמוד עימו תורה, שהרי הוא לומד תורה היישר ממך יתברך, בלי אמצעים. אולם בינתיים עד שתשלח לנו את המשיח אבקש ממך - רבוננו של עולם, אנא! תלמד איתי אתה תורה! תאיר את עיני במאור תורתך הקדושה!"

שמעתי מעשה נפלא מהרב החסיד הישיש רבי מרדכי פרוכטר שליט"א, מחשובי חסידי ויז'ניץ בירושלים, אותו שמע בשעתו מפי הגאון הצדיק רבי נטע פריינד זצ"ל, אודות רבו מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, ראש ישיבת 'עץ חיים' ובעל 'אבן האזל'.

רבי נטע התלווה פעם לרבי איסר זלמן בדרכו למסור שיעור בישיבת 'עץ חיים'. באמצע הדרך, לפתע ריצדו במוחו של רבי איסר זלמן דברי הירושלמי במקום פלוני, הסותרים לכאורה את מהלך הדברים שהתכוין להרצות בשיעור הקרוב.

ראש הישיבה לא המתין אף רגע. הוא נכנס לבית הכנסת הסמוך, נעמד בפינה ושפתותיו רחשו מילות תפילה נרגשות: "אנא, טאטע! באשעפער! זכני שלא תצא תקלה מתחת ידי, ושלא אטעה בדבר הלכה..."

לאחר דקות אחדות סיים רבי איסר זלמן את תפילתו, ליבו התמלא שמחה ופניו קרנו מאושר. לפתע הבזיק במוחו רעיון ליישב את הדברים, וכעת היה נראה לו כי דברי הירושלמי לא רק שאינם סותרים למהלך הדברים אותם יאמר בשיעור, אלא אף מסייעים לו, ומתיישבים בטוב טעם ודעת כמין חומר.

רבי נטע היה מופתע מאוד, ולא הסתיר את התפעלותו מרבו, ורבי איסר זלמן הגיב לו בפשטות: "הרי הרבה פעמים קורה לי דבר כזה!..."

זה הזכיר לי מעשה אחר ששמעתי לא מזמן, אודות אחד המלמדים החשובים בתלמוד תורה 'קמניץ' בירושלים, הרב הצדיק רבי ליב קורלנסקי זצ"ל.

רבי ליב היה דמות אצילה ומיוחדת, ירא שמים מרבים וצדיק בדרכיו. בצעירותו, היה רגיל ללמד בכיתה של שלושים ילדים, ואילו בשנותיו המאוחרות, כשהתרחבו כותלי תלמוד-התורה, לימד רבי ליב כיתות גדולות, לפעמים גם של שישים ושבעים ילדים.

"האם לא קשה לכם להטיל משמעת בכיתה כה גדולה?" נשאל פעם רבי ליב, והוא השיב בפשטות ובכנות בשלילה. כשהוא מטעים ואומר:

"הנה בכל יום כאשר אני מגיע לכיתה, שפתי מרחשות תפילה חרישית מעומק הלב שאצליח היום בכיתתי. שלתלמידים יהיה 'דרך ארץ' כלפי. שאצליח לטעת בהם אהבת תורה ויראת שמים אמיתית. ברוך השם, תפילתי נשמעת. לכן אין זה משנה כלל אם בכיתה ישנם שלושים ילדים או שבעים, הרי בכל מקרה כל ההשפעה שלי עליהם היא בכח התפילה!"...

כך שפכו יראים ושלימים את צקון לחשם לפני בורא עולם, בהשתפכות הנפש, בהתרפקות, כדבר איש אל רעהו. תפילות מן הסוג הזה - נענות.

אלו בחורים לא קיבלו כיבודים ועליות ב'קלם'?

אחד התנאים היסודיים לקבלת התפילות ברחמים וברצון לפני שומע תפילה, הוא להחשיב את התפילה וליקרה.

בספר 'סדר היום' (סדר תפילת ערבית) כתב, כי לפי רמת הערך שמעריך האדם את תפילותיו, כך נחשבת תפילתו אצל הקדוש ברוך הוא. זה לשונו: "...אם הוא מואס בתפילותיו לומר אותם פעם אחר פעם, גם הקדוש ברוך הוא ימאס בהם ולא יפיק רצונו למלאות לו שאלתו, להכין לו בבוקר ובערב ובצהריים", חלילה וחס.

רבנו יונה בספר 'היראה' כותב, כי היה ראוי לו לאדם להתלבש בבגדי שבת מיוחדים בכל פעם שניגש להתפלל לפני הקדוש ברוך הוא, בדיוק כפי שמחליף בגדיו ומלבושיו בבואו לפני מלך בשר ודם. על אף שאמנם איננו לובשים בגדי שבת בכל תפילה ותפילה, אולם לכל הפחות מוטלת עלינו החובה לעשות ככל שביכולתנו כדי להראות כמה יקרה ומכובדת היא מצות התפילה בעינינו, ולא להתייחס אליה כמצות אנשים מלומדה, וכטורח שעלינו לעשות "פעם אחר פעם".

הדרך הטובה ביותר לכך היא, להגיע לתפילה בזמן, ולא לצאת לפני סיומה. אם יהודי לא מכבד חלילה את התפילה, ולא נוהג כפי שצריך לנהוג, הרי הוא פוגע חלילה במלכות שמים, והיאך תקובל תפילתו. התבטאות חריפה בענין זה, שמעתי פעם בשם הגאון הצדיק רבי נתן מאיר ויכטפויגל זצ"ל, משגיח ישיבת לייקווד, מפי תלמידו הגאון הצדיק רבי ראובן הכסטר משגיח ישיבת מיר ברכפלד: "מתפלא אני על אלו הבאים להתפלל בבית הכנסת באיחור", אמר המשגיח מלייקווד. "כיצד הם אינם מתביישים? הרי הם מכריזים על עצמם קבל עם ועדה: עצלנים אנחנו!..."

אני מכיר יהודי מבוגר מירושלים שזכה לבנים גדולי תורה ותלמידי חכמים מובהקים. פעם הזדמן לי לשואלו מה סיבת זכייתו בכאלו ילדים, והוא השיב לי כך: "אינני סבור כי יש לי זכויות מיוחדות שבשלהן זכיתי ל'בנין' כשתילי זיתים'. אבל אם זה כן בזכותי, שמא זה בגלל זכות אחת מיוחדת שיש לי, מחמת ענין עליו אני מקפיד מאוד כל הימים: איני ניגש לתפילה אלא רק אם רבע שעה לפניו אני כבר מוכן עם טלית ותפילין. אם קורה שאני מאחר בהכנה, הרי

"מאז אותה תוכחה", סיים רבי יצחק את סיפורו, "לא הייתי מסוגל יותר להחסיר אפילו לא תפילה אחת... הכבוד והחשיבות לתפילה צריכים להיות בכל מהלך התפילה ובצורתה. ניתן לראות לצערנו יהודים רבים שלא מייקרים כראוי את המעמד המרומם בו הם נמצאים. הגמרא במסכת תענית (ח, א) אומרת: "אין תפילתו של אדם נשמעת אלא אם כן משים נפשו בכפו". רש"י מבאר כי 'נפשו' הכוונה 'רצונו'. ביאור דברי הגמרא הוא, כי עלינו לשלוט בצורה מוחלטת ברצונותינו ולשעבדם שלא יטרדו אותנו בעת התפילה. כך גם מצינו במדרש תנחומא (כי תבא, א): "הקדוש ברוך הוא מזהיר את ישראל ואומר להם: בשעה שאתם מתפללים לפני, לא יהיו לכם שני לבבות, אחד לפני הקדוש ברוך הוא ואחד לדברים אחרים". ראיתי אמרה נוקבת שהיה רגיל לחזור ולומר אותה המקובל הגאון הצדיק רבי יהושע אשר זעליג מרגליות זצ"ל: "מעולם לא נעשה איש למדן מלימוד באמצע התפילה, ומעולם לא נעשה איש עשיר מלברוח באמצע התפילה!"...

שעת התפילה אמורה להיות קודש להשם. דביקות במטרה, לכון כוונת המילים, ולהתבונן במשמעות התפילה. המשגיח הגאון הצדיק רבי דן סגל שליט"א רגיל לעורר רבות על צורת התפילה. "אם לא מגיעים בזמן", משנן המשגיח לתלמידיו, "הרי שכל התפילה נעשית בחטף ובחוסר ריכוז. צריך להקפיד להתפלל כמו שראוי להתפלל, והס מלהזכיר להימנע מדיבור בזמן התפילה או קריאת התורה".

"אין לנו השגה כמה כח עליון טמון בזה!" חוזר רבי דן ומעורר השכם וערב. "כמה זוכה האדם להאדיר כבוד שמים על ידי התפילה. חז"ל אומרים, שאם חס ושלום מדברים בזמן התפילה - גורמים לבזיון המלך. אנו מקבלים את כל הדברים בתור הלכות 'פשוטות' לכאורה, ולא מתעמקים בהן; אך משמעות השיחה במהלך התפילה היא נוראה ואיומה!"

(מתוך סדרת הספרים 'אוצרותיהם אמלא')

שאני ממתין למנין הבא, כדי שלא להגיע לתפילה בלי הכנה"... הרב הצדיק הישיש רבי חנא קלצקי זצ"ל מהעיר לייקווד, שהיה מותיקי תלמידי ישיבת ראדין, סיפר לי, כי בצעירותו היה לו ידיד קרוב שהלך ללמוד בתלמוד תורה בקלם. אותו חבר הבחין כי במשך תקופה ארוכה הוא לא כובד בעליה לתורה, אף לא פעם אחת. לבסוף, גמר החבר אומר לברר את פשר הענין, והוא פנה אל הממונה על העליות ושאל אותו על כך - מדוע נגרע חלקו? שמע הממונה וענה לו בפשטות: "כאן ב'תלמוד תורה' קיימת תקנה, כי מי שנכנס לתפילה לאחר הדפיקה על הבימה המציינת כי התחילו פסוקי דזמרה - הרי זה כאילו לא התפלל כאן! זוהי תקנה שנתקנה על ידי מייסדיו הגדולים של הבית הגדול והקדוש הזה. אתה ככל הנראה רגיל להגיע מעט באיחור, ואי אפשר להעלות לתורה מי שאינו מתפלל כאן..."

הבחור שמע וקיבל, אך החליט לעקוב אם אכן כך הוא, וראה שאכן כן: מעולם לא מכבדים בעליה לתורה, בחזנות או בשאר כיבודים, מי שאיחר לתפילה אחר "מזמור שיר"!

בקלם מי שהגיע מאוחר לתפילה - הרי זה כאילו לא בא כלל... כשרבי אהרן קוטלר איים לסגור את ישיבת לייקווד ידידי הרב הגאון רבי יצחק רוזנגרטן שליט"א, מתלמידי הקרובים של מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, סיפר לי כי בבחירתו בישיבת פוניבז', הוא ישב בהיכל בשעת התפילה מול מקומו של המשגיח, הגאון הצדיק רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל. יום אחד הוא איחר לקום והפסיד את המנין בישיבה, ולכן נאלץ להתפלל בשטיבלאך בקרבת מקום. למחרת לאחר התפילה, קרא לו המשגיח ושאל אותו: "מדוע לא באת אמש לתפילה?" "כי קמתי מאוחר", השיב התלמיד בהיסוס. "אמור לי", שאל המשגיח, "היכן מתגוררים הוריה?" - "בשווייץ", ענה רבי יצחק. "נו", אמר המשגיח בנימה תובעת, "להגיע משוויץ הרחוקה ללמוד בארץ ישראל! כזה מאמץ גדול עשית - ולא לקום לתפילה בזמן? אינך יכול להתאמץ עוד קצת, ולבוא לתפילה בזמן?..."

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה'

לעזרתך בכל ענין ונושא

1800-20-18-18

או בטל' 073-7078388 * השיחה חינם

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

קשה לך?
מרגיש לבד?

כל ר"מ שם דגשים על נקודות אחרות, וביום הראשון הבחורים יושבים אצלו ויוצאים מבולבלים לגמרי. הם לא מבינים למה הוא לא התלהב מהשאלות שלהם

הרה"ג רבי ישראל ליוש שליט"א, אחראי שיבוץ בני הישיבות ב'אחינו' ור"מ בישיבת 'אהבת אהרן',
מסביר על הקשיים בזמן אלול, ובישיבה בכלל, ועל הדרך להתמודד מולם

אליעזר (לייזר) רוט

תחילת זמן בעולם הישיבות היא אף פעם לא עניין של מה בכך. לא לעולם הישיבות בכללותו וגם לא לכל אחד ואחד מהבחורים בפני עצמו. ואם בתחילתו של כל אחד משלושת הזמנים' בישיבה אנחנו מדברים, כשמדובר בתחילתו של 'זמן אלול', על אחת כמה וכמה. מדובר בהתחלה חדשה, שנת לימודים חדשה מתחילה, עוד תחנה רבה במסע המפותל של חיי האדם בעולמו של הקדוש ברוך הוא. תחנה שבה אנחנו מחליטים על איזה אוטובוס לעלות, אם על זה שנוסע כלפי מעלה, או חלילה וחלילה על האוטובוס שמפנה את חרטומו אל המדרון התלול.

ההתחלה הזאת, פרשת הדרכים בה עומד כעת כל בחור והצורך שלו לבחור מחדש בדרך החיים והטוב, לבסס מחדש את מעמדו החברתי, ולבנות לעצמו מחדש מעגל חברתי איכותי, מהווים אתגר לא פשוט עבור כל בחור, וביתר שאת לבחור שמתחיל עכשיו ללמוד בישיבה חדשה, בין אם זו ישיבה קטנה ובין אם זו ישיבה גדולה.

"יש דבר אחד בסיסי שכל בחור חייב לדעת רגע לפני שהוא נכנס לבניין הישיבה, בתחילתו של זמן אלול", אומר הרה"ג רבי ישראל ליוש, ר"מ בישיבת 'אהבת אהרן' וראש מחלקת שיבוץ בני ישיבות בארגון 'אחינו'.

"חייבים לדעת ולהבין דבר אחד בסיסי: כל בחור, אבל כל בחור, צפוי להתמודד בימים ובשבועות הקרובים עם אתגר לא פשוט. אף אחד לא עובר את זה בלי להתאמץ. אף אחד! לכולם קשה להתחיל ישיבה חדשה, לכולם קשה אפילו רק לעלות לשיעור גבוה יותר. 'נכון, זה מרגש, זה משמח מאוד, אנחנו עושים את זה בדרך כלל בהתלהבות גדולה, והיא בהחלט מחפה על הקשיים, אבל הקושי קיים ואסור להדחיק אותו ולהתעלם מעצם קיומו.

"מצד שני, אסור גם לשקוע בתוך הקושי ולהתמלא ברחמים עצמיים. קשה לך? יופי! זה סימן שאתה אדם בריא בנפשו. לא קרה שום דבר רע. הקשיים הם חלק בלתי נפרד מהחיים, אנחנו נולדנו כדי להתמודד איתם ולהתגבר עליהם וגם אתה תתגבר על הקושי בעזרת ה'.

"איך אני יודע שאתה תתגבר? כי גם בשנה שעברה התגברת. גם אז היה לך קשה. אולי אתה כבר לא זוכר, אבל גם אז היו רגעים של קושי. גם לפני שנתיים ושלוש שנים, וגם במהלך השנים היו תקופות קשות יותר וקשות פחות. לפעמים יש קושי בסוף זמן, לפעמים

בתחילת זמן, לפעמים הקושי הוא דווקא בבית הזמנים ובדרך כלל יש קשיים בכל התקופות, כל פעם הקושי מתחלף ואין בזה שום דבר רע או בעייתי.

"צריך להכיר בקושי, ופשוט מאוד להתמודד אתו. אם הוא מציק מאוד, אפשר תמיד לדבר ולהתייעץ עם חבר, עם המשגיח, עם הר"מ, או עם צוות המשיבים ב'מוקד הישיבה' של 'אחינו'. וצריך לדעת שכל קושי סופו לעבור. הקשיים האלו הם תקופתיים, ולא לתקופות ארוכות.

"במילים אחרות, אם יהיה לך קשה או לא, זה בכלל לא תלוי בך. מה שכן תלוי בך זה איך תתמודד עם הקושי, וככל שתגיב לו בצורה נכונה יותר, כך הוא ייעלם מהחיים שלך הרבה יותר מהר".

אחרי ההקדמה הבסיסית והחשובה, מתחיל הרב ליוש לפרק את המורכבות ולהפריד בין סוגי הקשיים והתמודדות.

"צריך להבדיל בין בחור שמתחיל ישיבה חדשה, לבין בחור שעולה משיעור אחד לשיעור גבוה יותר.

"במעבר שיעור באותה הישיבה, השינוי המרכזי זה הסתגלות לר"מ חדש. החברים נשארים אותם חברים, החוקים של הישיבה לא משתנים באופן משמעותי, הסדרים הם בדיוק כמו שהיו גם בזמן הקודם, אבל הר"מ הוא חדש, ולוקח זמן להתרגל אליו ולסגנון שלו.

נדנדה בישיבה...

"לכל ר"מ יש סגנון לימוד ייחודי לו, צורת הגשה משלו, כל ר"מ שם

החיים בפנימיה

"ויש את הקושי של העוברים מישיבה קטנה לישיבה גדולה", ממשיך הרב ליוש, "הפעם זה לא געגוע למשחקים או לשיעורים הקצרים. ההיפך, השיעורים חוזרים להיות קצרים והסדרים הופכים להיות ארוכים מאוד.

"השינוי המרכזי במעבר לישיבה גדולה, עבור רוב הבחורים, זה המעבר לחיים בפנימיה. עד היום ישנת בבית, חיית בבית, ולישיבה הלכת רק כדי ללמוד. עכשיו אתה חי בישיבה. אתה אורז מזוודה ונוסע לחודש ואפילו לתקופות ארוכות יותר.

"כל מעבר דירה הוא קשה, ויציאה מחיק המשפחה לפנימיה זה קשה עוד יותר. אבל שוב, אין סיבה להיבהל מהקושי, ואין צורך להכחיש את קיומו. כן, זה קשה. העובדה שקשה לך לא אומרת שאתה ילד קטן, אתה בסך הכל בנאדם. קח אברך בן 30 ותעביר אותו מחיי הנוחות בבית שלו לחיים בפנימיה, תהיה בטוח שיהיה לו הרבה יותר קשה מלבחור בן 16 או 17.

"הקושי הוא טבעי ונורמלי, וצריך לדעת שהוא עובר. החיים בפנימיה לא רק שהם לא קשים לבחורים, הם אחד הדברים החווייתיים ביותר שתחוה בימי חייך. אתה כבר לא רק 'תלמיד ישיבה', עכשיו אתה 'בן ישיבה'. אתה גר בישיבה, היא הופכת להיות מרכז החיים שלך. זה דבר עצום! זאת הרגשה נפלאה! זה נותן תרומה אדירה לחיים שלך! כל החיים תיזכר בימים היפים האלו ותתגעגע אליהם.

"אבל המעבר לפנימיה גורר גם סיכון לא קטן, כי עד עכשיו ההורים היו 'זורקים' אותם למיטה כל ערב, ועכשיו אתה צריך 'לזרוק' את עצמך. לא תמיד זה קל, יש פיתוי לפטפט עם חברים עד השעות הקטנות של הלילה.

"אני תמיד אומר לבחורים שנכנסים לפנימיה, יש לכם שתי אופציות: או להיות נגרר או שולט. אם אתה נגרר, אתה לא שולט בסדר היום שלך, כל עוד יש חברים שמפטטים אתה תפטפט, כל עוד שיש בלגאן, אתה חייב להיות שם, אתה לא יכול להימנע מלהיות עד לכל אירוע מעניין ולשמוע כל פרשנות מלומדת של בחור משיעור ג'...

"לעומת זאת בחור ששולט בעצמו, יכול לסדר את סדר היום. הוא יודע מתי הוא הולך לישון, הוא יודע מתי הוא יושב לאכול, מתי הוא יושב ללמוד, מתי הוא משוחח עם חברים ומתי הוא משנן את מה שלמד. כל בחור צריך לעשות את הבחירה שלו, איפה המקום בלו, בין השולטים בעצמם או חלילה וחס בין הנגררים..."

דגשים על נקודות אחרות, וביום הראשון הבחורים יושבים אצלו ויוצאים מבולבלים לגמרי. הם לא מבינים מה הוא רוצה מהם ולמה הוא לא התלהב מהשאלות שלהם ועוד ועוד. הפיתרון לבעיה הזאת הוא פשוט מאוד: להתרגל! לחכות כמה ימים, לקלוט את הסגנון של הר"מ, ולהתחבר אליו. זה לא קשה, עובדה שגם בשנה שעברה הצלחת. בחור צריך לדבוק ברבותיו, לא הם צריכים לדבוק ולהתאים את עצמם לתלמידים... ולא בכדי, לכל תלמיד יש את הפוטנציאל הנדרש כדי להצליח בסייעתא דשמיא אצל כל ר"מ.

"השינוי היותר גדול, שמביא איתו גם קושי הרבה יותר גדול, זה במעבר מתלמוד התורה לישיבה קטנה, או מישיבה קטנה לישיבה גדולה, וגם פה מדובר בשני סוגים של מעברים שפוגשים את הבחור בגילאים שונים לחלוטין וכמובן שההתמודדות איתם צריכה להיות שונה.

"במעבר מהחיידר לישיבה הקטנה השינוי הכי מרכזי הוא... אובדן המשחקים. עד היום היית יוצא בהפסקה לשחק בחוץ, בין אם זה 'תופסת' או 'שתי מקלות' או 'מחבואים' וכדו', ובין אם זה שעשוע על המתקנים בחצר.

"בישיבה קטנה לא משחקים, ואם שני בחורים משיעור א' מעזים לרוץ זה אחרי זה בשעשוע רגעי, הם מיד סופגים נזיפה מהבחורים הוותיקים יותר בישיבה שמזכירים להם ש"פה זה לא חיידר".

"כמו כן יש קושי להתרגל לשיעורים ארוכים יותר, הפסקות קצרות יותר, לשבת ליד הגמרא סדרים שלמים וללמוד עם חברותא. דברים שהם לא הורגלו לעשות עד כה במשך זמן רב כל כך.

"התגובה מאוד חשובה, והיא תכריע את גורלו של הבחור גם בשנים העתידיות. אין מה להיבהל, כולנו עברנו את זה, במציאות זה הרבה יותר קל ממה שהבחורים מדמיינים לעצמם. הסיבה שהמשחקים נעלמו מחייהם לא נעוצה בכך שהם הגיעו לישיבה, אלא בגלל שהם כבר גדלו והם לא זקוקים להם. אם רבותינו ראשי הישיבות היו חושבים שבחורים בגיל 14 צריכים לשחק הם היו דואגים שבכל ישיבה קטנה תהיה מגלשה ונדנדה... אם הם לא דאגו לכך, כנראה שבאמת אין צורך בכך.

"צריך פשוט לתת לזה זמן. לאט לאט, לא להכחיש את הקושי, להכיר בו, אפשר לדבר עליו עם ההורים או עם אנשי הצוות. עניין של כמה שבועות והחיים בישיבה כבר יהיו הכי טבעיים עבורכם. אתם כבר לא תאמינו שרק לפני זמן מה הייתם יוצאים מהשיעור וחושבים על נדנדה..."

רוצה להרגיש טעם בלימוד?

יש לנו בשורה בשבילך!

חייג עכשיו **077-222-2666** < שלוחה מס' 3 < 3

יחד איתך נשיג את מתיקות התורה

ובאמת הבחורים המצוינים בישי"ק יכולים לעבור 3 שנים מבלי שנקראו אף פעם 'לחדר המשגיח'!!! פשוט לא היה צורך. אבל בישיבה גדולה גדלים לבד עצמאי, ובחור שלא יוצר לעצמו הזדמנות לדבר עם המשגיח אז המצב שלו רע, כי אין לו שום מכווין ותומך, אבל אם המשגיח מדבר אתו אז המצב שלו טוב הוא מקושר לצוות הוא 'מבקש'

על ה'עצמאות' בישיבה גדולה עם הרה"ג רבי בנימין בירנצוויג שליט"א
ר"מ ישיבת אמרי משה ירושלים ומראשי דרשו

לי ר' מאיר: 'אמור נא, במידה והראש ישיבה או המשגיח מזמינים אותך בכדי לדבר אתך, האם זה סימן שאתה מתנהג כראוי או להיפך? השבתי לו ' ברור שמשוהו לא בסדר איתי ולכן קראו לי לסדר....'

השיב ר' מאיר 'זה בדיוק ההבדל, אמת שבישיבה קטנה אם ניגשים אליך או מזמנים אותך לשיחה, כנראה שרצונם להעיר לך על משהו שנהגת שלא כשורה. אבל לא כן בישיבה גדולה, כאן מכוונים אותך ללמוד ולהסתדר בכוחות עצמך, ובחוננים ועוקבים אחריך אם עליית על ה'מסלול הנכון', ואם נגשו אליך, אות וסימן הוא שמסייעים בידך להתקדם ו'לא התייאשו ממך'.....'

סיפור אחד! שתי נוסחאות! שתי תובנות!!

מהנוסח הראשון למדנו ש'להיות עצמאי' זה להיות לבד! האחריות עליך בחור יקר, אין מעטפת של הכונה ועידוד! אתה אחראי על עצמך לבדך, ובכוחות עצמך עליך לעמוד ולהצליח בעזרת ה'.
בנוסח השני למדנו והחכמנו - ש'להיות עצמאי', זה לא להיות לבד, להיפך זה להיות 'עם עצמך' עם הכוחות שלך עם העוצמות שיש בך! עד עכשיו הצלחת רק עם כוחות עזר מכוונים ומעודדים, מעתה אתה עם כוחותיך אשר תנך ה' יתברך, אתה בכלל לא לבד!! הגעת

כל בחור העולה בימים אלו לישיבה גדולה, זוכה לשמוע אין ספור פעמים את המילה 'עצמאות!' על מילה זו מתבססים כל שיחות הכנה שהוא שומע בדרכו להיכל הישיבה הגדולה.
במבט ראשון זה מילה מאד מאיימת, אתה נהיה עצמאי! קח אחריות על עצמך! אם לא תדאג לעצמך אין מי שידאג לך! הוא מתחיל להרגיש כמעט לבד....

האמת שאכן ההתמודדות של בחור בהעלותו לישיבה גדולה זה העצמאות שניתנת לו, וכבר ידועה הגדרתו הבהירה של מרן המשגיח ר' מאיר חדש זצ"ל כשבחור הגיע להבחן אצלו לישיבת חברון, הוא היה שואלו 'האם תוכל לומר לי מה ההבדל בין ישיבה גדולה לישיבה קטנה?!' והבחור מנסה בכה וכה... ואז ענה ר' מאיר זצ"ל על השאלה 'בישיבה קטנה אם המשגיח מדבר אתך המצב שלך לא טוב, ואם המשגיח לא מדבר אתך אז המצב שלך טוב, ובישיבה גדולה אם המשגיח מדבר אתך המצב שלך טוב ואם המשגיח לא מדבר אתך אז המצב של לא טוב', וביאר - ש'ישיבה קטנה הבחור כל היום במסגרת תומכת הוא לא צריך שיחות וחיזוק כי זה מה שיש לו כל היום, ולכן אם המשגיח כבר מדבר אתו אז יש בעיה, ובאמת הבחורים המצוינים בישי"ק יכולים לעבור 3 שנים מבלי שנקראו אף פעם 'לחדר המשגיח'!!! פשוט לא היה צורך. אבל בישיבה גדולה גדלים לבד עצמאי, ובחור שלא יוצר לעצמו הזדמנות לדבר עם המשגיח אז המצב שלו רע, כי אין לו שום מכווין ותומך, אבל אם המשגיח מדבר אתו אז המצב שלו טוב הוא מקושר לצוות הוא 'מבקש'.

זה ההבדל הבסיסי בין ישיבה קטנה לישיבה גדולה, ובנוסח הזה לוקחים את המושג של 'להיות עצמאי' למקום של להיות 'לבד' בלי תומך ומכווין כבישיבה קטנה, ומכך החששות השאלות והתהיות בכל תחומי וסדרי היום.

אבל אני רוצה לספר את הסיפור הזה בנוסח קצת שונה, שמשנה את ההבנה של 'להיות עצמאי' בישיבה גדולה.
הרב שלמה הופמן זצ"ל מגדולי בעלי הנפש בדור האחרון, סיפר את הסיפור הזה שקרה עמו, בנוסח דלהלן: '..... אחר שניסיתי כמה ניסיונות לענות על שאלתו של המשגיח ר' מאיר, והוא דחאם, אמר

המשגיח של ליקוואד הגאון רבי נתן ואכטפויגל זצ"ל סיפר על הפעם היחידה שזכה לבקר את הכהן הגדול החפץ חיים זיע"א בראדין: 'הייתי אצל החפץ חיים פעם אחת בימי חייו, ורציתי לשמוע ממנו איזה חידוש, הרי החפץ חיים היה יהודי שהרעיש את כל העולם, אבל מה שמעתי ממנו "אליין שטייגען", "אליין ארבעטן", "אליין הארעווען", וכך במשך שעה החפץ חיים דיבר על ענין אחד, לעשות הכל לבד שיהיה 'עצמי'!! לא לחקות את כולם'.

דבר נפלא גם שמעתי בשם מרן הגאון ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל שגם מחזק לנו מאד את היסוד הזה. מסופר שפעם הוא ישב עם קבוצת תלמידיו ושאלם: 'איזו חיה היא הכי מוצלחת?' כמובן שמיד אמרו לו 'האריה! ולמה? כי הוא יודע לרוץ מאד מהר'. אמר להם ר' חצקל 'אבל יש לו חסרון כי הוא לא יודע לעוף', אמרו לו 'אז הנשר!' אמר להם 'אבל הוא לא יודע לשחות וזה חסרון גדול', אז אמרו לו 'הלויתן!' אמר להם 'אבל הוא לא יכול לעוף'. אמר להם ר' חצקל, 'לכאורה צריך להיות שהחיה המוצלחת ביותר היא הברווז! הוא גם יודע לרוץ וגם יודע לשחות וגם יודע לעוף, כל המעלות בחיה אחת, אבל שאלם ר' חצקל, 'בכ"ז למה אחרי כל המעלות שיש לברווז היא לא החיה הכי מוצלחת?' אמר להם: 'כי הברווז יודע לרוץ רק כמו ברווז ויודע לשחות רק כמו ברווז וידע לעוף רק כמו ברווז, ברווז נשאר ברווז! הוא אף פעם לא יוכל להגיע למעלות של כל אחת מהחיות האחרות'. אמר להם ר' חצקל זצ"ל: 'יש ללמוד מכאן כלל חשוב לחיים שא"א לנסות לחקות את כולם, מי שעושה כן ישאר בסוף ברווז, אדם צריך לדעת שכל אחד יש בו את הכוחות שחנן אותו השם יתברך ואיתם הוא חייב לעבוד ולהתרומם ורק ככה יגדל ויצליח'.

לגיל שאתה מגלה את הכוחות הפנימיים שיש בך ואתה מרגיש 'עצמאי ועוצמתי'!!

זה מה שענה המשגיח ר' מאיר זצ"ל לנער שלמה הופמן 'בישיבה גדולה מכוונים אותך ללמוד ולהסתדר בכוחות עצמך... מלמדים אותך להיות עצמאי - לגלות את העוצמות ואת התעצמות שיש בך!!

בזה מונח סוד ההצלחה של בחור העולה לישיבה גדולה, לדעת שמהיום אתה מתחיל להיות עצמאי בהוצאת כוחותיך וכשרונותיך מהכח אל הפועל! עד היום עזרו לך סייעו לך, מהיום אתה עוזר לעצמך מסייע לעצמך ורק מקבל לצורך זה הכוונה עצה ודרך.

סוד ההצלחה - לשאוב מ'העצמאי' שלך ולא להשאיל מהזולת!

כח עצום אדיר ונוסף יש ב'להיות עצמאי', וכלשונו של מרן המשגיח ר' ירוחם זצ"ל 'על כל אחד להיות עצמאי, להוציא לפועל את המיוחד הטמון בו - ולא לחקות בשום אופן את הזולת, רק לא בגדים שאולים'.

'להיות עצמאי' הכונה היא לפעול לפי הכוחות שיש בך, לא לחקות את האחרים! בחור שכל הזמן מסתכל על ההצלחות של חבריו וינסה לחקותם, לבסוף ישאר קרח מכל! אדם יכול לצמוח רק עם הכוחות שיש בו, גם אם הוא לא רואה אותם ולא מרגיש בהם, אבל על ידי עמל ויגיעה וכח התפילה, מתגלים לאדם כוחותיו הפנימיים החבויים בו, כוחות וכשרונות מדהימים!!!

הקו ליעוץ להצלחה בלימוד ומתיקות התורה

1800-20-18-18

בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

המשך מעמוד 15 | הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א

רבנים שהתקיימה בוילנא, גם ה'חפץ חיים' היה נוכח שם. הסתגר ה'חפץ חיים' עם רבי ברוך בער באחד החדרים הצדדיים, ופתח בשיחה על נושא התשובה כשידו אוחזת בידו של רבי ברוך בער, וחזר עמו פעמים רבות שכח התשובה - לא די שהעוון נמחק כליל, אלא כל מהותו של האדם נהפכת לאיש אחר, עד שהחל רבי ברוך בער לומר מרוב שמחה 'א נייער ברוך בער, א נייער ברוך בער' (ברוך בער חדש) כי פנים חדשות באו לכאן, כל ימיו הכיר רבי ברוך בער טובה ל'חפץ חיים', באמרו ה'חפץ חיים' ממש החיה אותי. (באר הפרשה כי תצא)

בראשית הימים, שאחר המלחמה עבר להתגורר בוילנא יחד עם אביו הגאון רבי שמואל לייבאוויטץ זצ"ל, ושם חלה האב ור' ברוך בער ישב ליד מיטתו לילות וימים, ולא מש ממיטת חליו, אולם מקורביו שחששו לבריאותו הציעו לו שיחליף את מקומו עם אחד מבני הישיבה שהואיל לשבת ליד מיטת החולה.

כל המאמצים לא נשאו פרי והאב הזקן נפטר, חלשה דעתו של רבי ברוך בער, בהאשימו את עצמו כי לא טיפל באביו כראוי, וכי אם היה מטפל בו די הצורך היה עשוי להאריך ימיו, צערו של הגאון גבר עליו מאד וסכנה היתה נשקפת לחייו, באחד הימים נזדמן הגאון לאסיפת

אני מקווה שאתה לא מאלו שדורכים על אחרים בשביל להגיע גבוה. אם אתה רוצה סייעתא דשמיא מאבינו אב הרחמן, אל תצפה לזה במידה ואתה לא מספיק רגיש לבנו של בורא עולם שהתחיל כמוך בישיבה, והוא רגיש עכשיו לא פחות ממך!

הגאון רבי אהרן איראם שליט"א, משגיח בישיבת "רינה של תורה" - כרמיאל, במאמר קצר על דרך
רכישת החברה בישיבה גדולה, מקומה של ההשפעה החברתי, ועל יום הדין הנוקב ב"שוק החדרים"

בחור יקר,

ברכת הצלחה וס"ד גדולה עם עלייתך לישיבה גדולה!

אבקש לגעת קצת בסוגיית החברה בישיבה גדולה.

ראשית חשוב שתדע, שאכן מאד חשוב מה אחרים חושבים עליך, ונסביר: למרות שאתה לא "עובד" אצל אף אחד חוץ מרבוש"ע, ואתה לא רוצה לבנות את החיים שלך לפי אחרים, ואתה האחרון שתרצה לעשות או לא דברים לפי מה שאחרים יחשבו עליך - הכל נכון, אבל חשוב גם לחדד ולזכור:

האדם הוא יצור מדיני-חברתי כפי שכ' הרמב"ם, ובין אם תרצה ובין אם לא תרצה אתה מושפע מהדימוי שיש עליך. אתה יכול אמנם להתאמץ ולהתגבר על ההשפעה הזו, אבל בסוף, באופן טבעי אתה מרבה להתייחס אל עצמך כמו שמתייחסים אליך. זה לא בהכרח מודע (ולכן זה כל כך משפיע), ומשום כך זה אתגר לא פשוט לדחות את ההשפעה הזו.

בדברינו להלן, נעמוד על מספר אתגרים חברתיים המצויים בעולם הישיבות, וננסה בס"ד לתת להם יחס ומענה.

הראשון: למד את חברתך. הגעת לישיבה עם שאיפות רבות ברוחניות, ובוודאי תרצה ותבקש למצוא חברים התואמים את רמתך וסגנון שאיפותיך. מבלי לדעת לאיזו ישיבה חשובה התקבלת, די ברור לנו שישנם כאלו שמתאימים יותר לרמה שלך - וישנם שפחות ישנם כאלו שמה שחשוב עבורך - אצלם פחות, וכן להיפך.

סביר להניח, שבימים הראשונים כולם יראו פחות או יותר - אותו הדבר. מה עוד, שגם אלו שכאמור לא בדיוק תואמים את שאיפותיך ורמתך, אף הם בחורים טובים בסך הכל, ובעלי מידות טובות ונעימות.

ולכן, ההמלצה היא להיות חכם ו"ללמוד את השטח", וכל המרבה להמתין הרי זה משובח. מהנסיון (ובסוד...) אגלה לך, שאחד המדדים המשמעותיים של אנשי הצוות בישיבה לזהות בחור חכם הוא לפי הבחינה כמה זמן הוא ממתין בצד ובשקט, וככל שזה לוקח יותר זמן - זה סימן גדול יותר לפיקחותו.

ולא רק הצוות; גם החברה מזהה את זה. זהו שקט של עוצמה חכמה, משהו שמזמין הערכה, וזה אכן סיבה להערכה.

מעולם לא ראינו בחור שהמתין בשקט ולמד את החברה - שהפסיד

מזה. ולהיפך, הבטוחים שדוהרים לתפוס מקום בחברה - בדרך כלל מצטערים (אכן, לא תמיד... אבל אל תסתנוור, כי הסיכון כנראה גדול מידי, היה חכם!) הטוב ביותר הוא להמתין בסבלנות אז אזור חנוכה (מרון ראה"י הגרא"ל צוק"ל תמיד אמר ש"עד חנוכה לא יודעים כלום על שיעור א").

יש גם את אלו שהם ממש יראי שמים ועמלי תורה, אבל הם סגנון שונה מבית אביך וממולדתך. יש הרי סגנונות רבים בתוך בית המדרש, ולא כל מה שמתאים לבחור פלוני מתאים לאופי שלך, לסגנון שבו גדלת ולחיים שלך שעוצבו במשך שנים רבות על ידי הוריה ורבותיך והאווירה בה חיית.

אתה תבנית נוף מולדתך, ואם תנסה להיות משהו אחר, דע לך: זה לא עובד כל כך מהר, ואתה תצא לא חכם, בוודאי בעיני החברה. גם אם החלטת משום מה שיש מקום להחליף סגנון סבלנות! היזהר מלעשות את הצעד (הפזיז) הזה לפני שביססת את מעמדך כמו שאתה. יותר קל לשנות ממקום בטוח מאשר לתקן רושם שלילי.

[אגב, בענין זה נציין, שיתכן שבישיבה קטנה, שינה מאוחרת זה מסימני גדלות; בתחילת ישיבה גדולה זה בוודאי מסימני קטנות! ועוד אגב: הסטטיסטיקה מוכיחה במפורש, שרוב מוחלט מאלו המקפידים לא לישון מוקדם, הם מהבחורים הפחותים בכל פרמטר, למעט יוצאים בודדים מן הכלל.]

הבכי השתתק, אבל החבר לא נתן לבנימין לחמוק מבלי שיענה לו תשובה ברורה. הוא נטל ידיו, הדליק את האור והתקרב למיטתו של בנימין: "מה קרה לך? הכל בסדר איתך? כואב לך? קרה לך משהו או שאתה סתם מתגעגע הביתה?"

אחרי השיעור מתאספים טובי הבחורים סביב הרב, ואני מנסה להיצמד אליהם. אני מנסה להשמיע את קולי, אבל בדרך כלל חדי המחשבה ומהירי התפיסה מקדימים אותי, ואם זה לא קרה מתברר שהרעיון שלי לא היה מוצלח כל כך כמו שחשבתי.

בתוך כל המהומה הזאת אני מוצא מרגוע לנפשי רק בזמן התפילות. אני משתפך בתפילתי ומתייחד עם קוני. בתפילה אני לא בתחרות עם אף אחד. רק אני והקדוש ברוך הוא. אני מספר לו מה מציק לי, ומתחנן לפניו שיאיר את עיני בתורתו ויאפשר לי גם להיות חלק מההצלחה הזאת של 'חודש אלול', החודש שמוציא מכולם את המירב והמיטב, ומוכיח לי שאני בעצם לא יותר מבחור בינוני שעדיין זקוק לצעדה של כבדת דרך ממושכת כדי להגיע לחברי הטובים ממני פי כמה וכמה.

בלבי אני מחכה כבר שיעבור חודש אלול. אני מדמיין את זמן החורף האהוב עלי. האוויר רגועה, התחרות יורדת בכמה רמות. ואני חוזר להיות מהמובילים בזכות ההתמדה שסיגלתי לעצמי במאמץ רב במשך השנים, והזיכרון הנפלא בו חנן אותי הקב"ה.

אני שומע בשיחות שמוסר המשגיח שימי אלול נקראים "הימים הנחמדים", אני שומע דיבורים על "אני לדודי ודודי לי", על "ואני קרבת אלוקים לי טוב", הבאה לידי ביטוי בימים מרוממים אלו - ומרגיש כמו נטע זר. כל הדיבורים האלו נכונים לאליהו ויוסף חיים, לשמוליק ולבנימין. אלי הם לא נחמדים, הימים הללו. אותי הם רק מלחיצים ומשאירים אותי הרחק מאחורי הבחורים הטובים של השיעור.

פניו של שמוליק וירצברגר האדימו ממאמץ, אך קול השופר שיצא מתקיעתו היה חלק ויציב, חודר לעמקי הלב ומיישר עוד קצת את העקמומיות שעדיין נותרה בו. כולם מתחילים לחלוץ את תפליהם, ואני בתוכם. 'עד עכשיו היה החלק הקל', חשבתי לעצמי, 'עכשיו הולכים לאכול ארוחת בוקר, ולאחר מכן מתחיל יום עבודה מפרך'. אודה ולא אבוש, הרגשתי מועקה של ממש. חששתי. האווירה בישיבה רצינית מאוד, מדי רצינית עבורי. שלא תבינו לא נכון, אני אוהב ללמוד ונהנה מהלימוד במשך כל השנה, אבל בחודש אלול משתלטת עלי הרגשה לא נעימה כל כך. האווירה הכבדה והרצינית מלחיצה אותי. אני מרגיש שאני נמצא בתחרות קשה, כזאת שאין לי סיכוי לנצח בה.

בקושי הספקתי ליטול ידיים לארוחת בוקר, ואליהו ברונשטיין כבר שואל אותי אם אני יכול להצטרף למזומן, כי הוא ממהר לשוב לבית המדרש ולפצוח ביום לימודים ארוך וסוער במיוחד. ניסיתי להדביק את הקצב, אכלתי בלי לדבר עם אף אחד, בירכתי בכוונה ונכנסתי לבית המדרש רבע שעה לפני תחילת הסדר, אבל שוב הבנתי שאני בסך הכל מזנב בבחורים הטובים, אלו שכבר מצויים בעומקה של סוגיה, מתנצחים בהוויות אביי ורבא, מנופפים באגרופים קמוצים, וחותרים באגודלים פשוטים לרווחה. ואני? אני רק מתחיל לחפש את הגמרא שלי בארון הספרים, מנסה להצטרף למצליחנים שעקפו אותי בלי שום מאמץ.

ההרגשה הזאת מלווה אותי לאורך כל הסדר. תראו את בנימין ברוכי איך הוא מרעיש עולמות עם השאלה הגאוונית שהבריקה במוחו, יוסף חיים רבינוביץ לא מתבלבל ומשיב לו דבר דבור על אופניו, הוויכוח עולה לטונים גבוהים, אפילו ה'משיב' ר' שמואל מנתר ממקומו כדי לשמוע במה דברים אמורים ולחוות את דעתו על הוויכוח המתפרץ.

במהלך השיעור אני מנסה את כוחי, מעיר הערות יפות אבל הגאונים של השיעור מעמידים אותי בצל. כל אחד מהם מגיע עם ארסנל רחב של פצצות תבערה שמדליקות את השיעור והופכות אותו להר געש מתפרץ, הר"מ יושב כשפניו זורחות מאושר למראה תלמידיו המתנצחים בתלמודם, בחורים רבים ממהרים להעלות על הכתב את עיקרי הוויכוח, ואך בקושי מצליח המגיד שיעור להחזיר את הסדר על כנו כדי שיוכל להמשיך את המהלך בו החל לפני שהקושיות האדירות הללו עצרו אותו.

שקשה לי מאוד בחודש אלול. אני מאוד לחוץ בימים הללו, האווירה בישיבה רצינית מאוד, ואני לא מסוגל להתמודד היטב עם מצבי לחץ. במשך היום אני מדחיק את הלחץ ומתאמץ להצליח למרות הכל, אבל בלילה זה בורח לי. אני מצטער, ואני מקווה שלא תספרו על זה לאף אחד."

חבר החדר הרביעי התעורר גם הוא, וכך התפתחה בינינו שיחה קולחת בשעות הקטנות של הלילה: "תירגע בנימין", אמר החבר שהדליק מקודם את האור. "כולנו לחוצים. יש אווירה רצינית מאוד בישיבה, זה רק לכמה שבועות ולאחר מכן זה עובר. לא צריך להילחץ".

אני הייתי המום מכל הסיטואציה, ולא הסתרתי את התפלאותי: "בנימין, אתה לחוץ? אתה? הרי אתה היית הכוכב היום, הפצצת בשאלות אחת אחרי השניה, חידשתי חידושים יפים, כולם היו סביבך. כל היום רק חשבתי על זה שהייתי רוצה להצליח כמוך. ממה אתה לחוץ?"

החבר הרביעי הצטרף גם הוא לפליאה, וסיפר שגם הוא מרגיש כמו כולנו. הלחץ, התחרות של תחילת שנה, ובאווירה האלולית של ערב יום הדין, מלחיצים גם אותו: "במקום להיכנס לדיכאון ולפחדים, אני פשוט עושה עם הלחץ הזה משהו טוב, ומשתמש בו כדי להצליח יותר", הוא אמר. "אני דווקא כן מחכה כל השנה לחודש אלול. זאת התקופה שבה אני מפיק מעצמי את המקסימום האפשרי".

"בשנים קודמות גם אני הרגשתי כמו שאתם מתארים, דיברתי על כך עם אבא שלי והוא סיפר לי שגם כשהוא למד בישיבה, זו היתה האווירה, וגם הוא עצמו הרגיש כך כמו רבים מחבריו. אבל, אמר לי אבא, מי שיש לו שכל יודע להתייחס לאווירה ולתחרות בצורה חיובית, הוא מפיק ממנה את המרב, משתמש בה כדי לבנות את עצמו ולא כדי להיכנס ללחץ פחדים וחרדות. לקח לי קצת זמן, אבל הפנמתי את הדברים, ומאז האווירה הרצינית עוזרת לי להתמקד במה שחשוב באמת, והתחרות לא נוראה כל כך, זה שמישהו אחר שאל שאלה יותר טובה ממני לא אומר שאני לא בחור טוב, כל אחד מתייחד בדברים אחרים. לך שמוליק יש שאלות חזקות כברזל, ולך יצחק יש זיכרון חזק מאוד, אני באופן אישי מצליח מאוד בפרטים הקטנים ובחילוקים בין המהלכים השונים, ויש בחורים שמתחזקים דווקא בסדר מוסר, בתפילה בשמירת עיניים. כל אחד יש לו את הכישורים והתוכנות המיוחדים לו, ואנחנו צריכים להשתמש באווירה הרצינית הזאת כדי להצליח ולא כדי להיקלע ללחץ כבד מדי".

שתיקה השתררה בחדר לאחר ששמענו דברי טעם כאלו. אני לא יודע מה קרה עם החברים האחרים, אבל אני המשכתי להרהר בהם עוד הרבה מאוד זמן לפני ששמורות עיני נעצמו וחזרתי לישון עד שהאיר השחר.

אתמול בלילה הכל השתנה. כמנהגי מימים ימימה נכנסתי למיטתי בשעה 11. נכון שבישיבה גדולה כבר לא מקפידים כל כך על זמן השינה, וישנם בחורים שנשארים ערים עד השעות הקטנות של הלילה, אבל אני לא נוהג כך. אני יודע שבחור שישן טוב בלילה, יכול אחר כך ללמוד טוב במשך היום. מי שמזלזל בשעות השינה שנקבעו על ידי הנהלת הישיבה, סופו שיזלזל גם בשעות הלימוד והתפילה, בין אם זה יקרה מאונס בגלל העייפות שתשתלט עליו, ובין אם זה יקרה מרצון בגלל שהוא מרגיל את עצמו לעשות את מה שלבו חפץ, בלי להתחשב בדעתם של אנשי הצוות הרוחני המנהלים ומנהיגים את הישיבה.

היה חם בחדרי שבפנימייה. המזגן התקלקל כבר אתמול ועדיין לא באו לתקן אותו. הצלחתי להירדם למרות החום, אבל אחרי שעתים התעוררתי כשכולי מזיע. אני פותח את עיני ובוהה בחושך, מנסה לשנות תנוחה כדי לחזור ולהירדם, ולפתע אני שומע קול בכי חרישי שעולה מהמיטה הסמוכה.

'מי בוכה כאן?' שאלתי את עצמי. 'אנחנו בחורים בשיעור ב' ישיבה גדולה'. כבר עברו מזמן הזמנים שבהם אנחנו בוכים בלילה בגלל געגועים לאבא ולאמא...! חשבתי שאני בוודאי חולם, התהפכתי במיטתי ועצמתי את עיני. אבל הבכי לא הפסיק, ההתייפחות החרישית הפכה ליבבה שנשמעה היטב בחלל החדר.

עכשיו כבר הרגשתי לא נעים... שוכב כאן בחור שבוכה ומתייפח ואני לא יודע מה לעשות. שאפנה אליו ואנסה לעזור לו? הוא בטח נורא יתבייש. שאתעלם כאילו אני לא שומע כלום? אולי הוא באמת זקוק לעזרה...

לא היה לי זמן רב להתלבט, כי חבר אחר בחדר שמע גם הוא את הבכי, וכנראה היה קצת פחות רגיש ממני.

"בנימין זה אתה", הוא שאל בקול, "למה אתה בוכה". בלבי תהיתי אם באמת בנימין הוא זה שבכה או שאולי החבר הרביעי בחדר שלנו הוא זה שבוכה. הבכי השתק, אבל החבר הפחות רגיש, שאת שמו לא אציין מטעמים של לשון הרע, לא נתן לבנימין לחמוק מבלי שיענה לו תשובה ברורה. הוא נטל ידיו, הדליק את האור והתקרב למיטתו של בנימין: "מה קרה לך? הכל בסדר איתך? כואב לך? קרה לך משהו או שאתה סתם מתגעגע הביתה?"

אני כבר התחלתי לכעוס על חוסר הרגישות הזו, ולא הצלחתי לכלוא את הרגשתי: "תגיד לי מה אתה עושה?" שאלתי אותו, "עוזב אותך במנוחה, ותעשה את עצמך כאילו לא שמעת. למה אתה ככה מביך אותו, ומי אומר לך בכלל שזה בנימין שבכה, אולי אני בכיתי?". החבר נבהל קצת ומיהר לכבות את האור ולשוב למיטתו, אבל בנימין החליט לשבור את השתיקה: "אתה צודק. אני בכיתי", אמר כשבקולו עדיין נשמעו שרידים של בכי ודמעות. "בכיתי בגלל

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

גדולתה ועוצמתה של המתנה שקיבלנו, מחייב את היצה"ר להשקיע מאמץ רב ותיחכום רב, כדי שלא יהיה לנו חיבור אמיתי עם דף הגמרא

פרק נוסף מתוך 'תורת הגישמאק' // לשם יחוד...

ושוכניה, יוצר אור ובורא חושך, השמים וכל צבאם, ההרים הרמים, כל בעלי החיים על כל מזרכבותם, ש"עשה, עושה ויעשה את כל המעשים".

בורא כל העולמות, בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו הקדושה, שהיא מכתבו, אש שחורה על גבי אש לבנה.

ומהו רצונו יתברך מאיתנו?

לא יאומן כי יסופר, אבל היוצר והממציא של כל הבריאה וחכמתה, יתברך ויתעלה עד אין קץ, ממש משתוקק ומתאוה שנשב עם החברותא שלנו ונברר את פירוש המשנה בבבא מציעא, "אלו מציאות שלו ואלו בני חייב להכריז". והוא יתברך, וכל פמליא דיליה, אומרים "חזו חזו בני חייב" על כך שאנו יושבים ומתעמקים בגמרא ש"המוציא מחבירו עליו הראיה".

הקב"ה בכבודו ובעצמו, כפי שהרחיב רשב"י זיע"א בזוה"ק, מתענג ממך, העמל בתורתו, בחמדת שעשועיו.

כשתדע ותפנים, עד כמה חשוב ויקר לנותן התורה יתברך, שאתה עצמך תלמד את תורתו הקדושה. שחז"ל אמרו שתתקע"ד דורות קודם שנברא העולם ישב הקב"ה ודרש וחקר וצרף ובחן את כל דברי התורה" (תנא דבי אליהו וזוטא פרק י), שבכל לימוד של כל מילה בתורה והתעמקות בה מקיימים את המצוה הגדולה מכל, עליה אנו אומרים בכל בוקר "ותלמוד תורה כנגד כולם", הרי ממילא כל היחס שלך אל לימודך ישתנה לחלוטין.

כעת, בכל שעת לימוד שלך, אתה בונה עולמות.

אם נחוש בלימוד התורה, שאנו עסוקים כעת בעשייה של רצונו

כשהמשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוויןשטיין זצ"ל מסר בישיבה את שיחתו והביא מדרש מרטיט, מרן הגרא"מ שך זצ"ל אמר למחרת, שלא הצליח לתת תנומה לעפעפיו כל אותו הלילה.

שימו לב לדברי המדרש:

משל למלך שהיתה לו בת יחידה, ובא אחד מן המלכים ונטלה.

ביקש לילך לו לארצו וליטול לאשתו.

אמר לו: בתי שנתתי לך יחידית היא. לפרוש ממנה איני יכול.

לומר לך אל תטלה איני יכול. לפי שאשתך היא.

אלא זו טובה עשה לי, שכל מקום שאתה הולך, קיתון אחד

עשה לי שאגור אצלכם, שאיני יכול להניח את בתי.

כך אמר הקב"ה לישראל:

נתתי לכם את התורה, לפרוש ממנה איני יכול. לומר לכם אל

תטלוה איני יכול. אלא בכל מקום שאתם הולכים, בית אחד

עשו לי שאדור בתוכו.

(שמות רבה פרשה ל"ג)

דברי המדרש המרטיטים האלה לא נתנו למרן הגרא"מ שך זצ"ל לתת תנומה לעפעפיו כל אותו הלילה.

דברי המדרש, "לפרוש ממנה איני יכול", לא אפשרו לו לישון.

הקב"ה בכבודו אומר, שאינו יכול לפרוש מהתורה הקדושה, משוש שעשועיו ויקרת רוחו, אז איך יתכן שאנו יכולים לפרוש ולו מעט ממנה?!

מדוע ישנם לא מעטים, שכל הפרעה קלה יכולה להוציאם משינוי המשקל?

מדוע כל אירוע קטן מצליח להפריע לנו ברציפות הלימוד?

התשובה מאוד פשוטה.

גדולתה ועוצמתה של המתנה שקיבלנו, מחייב את היצה"ר להשקיע מאמץ רב ותיחכום רב, כדי שלא יהיה לנו חיבור אמיתי עם דף הגמרא.

הבה נתחכמה לו...

אז לפני שמתחילים, רגע לפני שאתה פותח את הגמרא, אנחנו חייבים להתבונן מעט, כדי שנבין מה עומד לפנינו:

הקב"ה בורא כל העולמות, יוצר כל החכמה האין-סופית של הבריאה

את בורא העולם עצמו יושב וכותב את התורה, לפני שהעולם בכלל נברא, מעבירה למשה רבינו אבי הנביאים בהר סיני. כשתנסה לצייר לעצמך את כל אותם דמויות הוד, התנאים והאמוראים הקדושים, שהקטן שבהם יכול היה להחיות מתים בהבל פיו או להפוך אדם בהסתכלות אחת לגל של עצמות.

כשתקרא בכל ספרי קדמונינו על מעלת הלימוד, ההעמקה, הרוממות והשינוי האדיר שהתורה יכולה לחולל בנפשך ובנפשות כל ברואי עולם, השמים והארץ והעולמות העליונים. כיצד כל מילה בגמרא ובביאורי הראשונים מדוקדקת, מחושבת ומדוייקת, הרי ממילא תתחבר יותר, תתאווה, תאהב. לא תיתן לכל הפרעה קלה "לסלק את הקב"ה ממך". לפתע תתמלא בגאווה עצומה על כך שהקב"ה רוצה, ממש כאן ועכשיו, לשמוע אותך מנגן את מנגינת הגמרא, מתעמק, מקשה ומתריך, מבין, מסכם וחוזר, והנה- לא תוכל להתנתק...

כי כשבן ישיבה מתקדם לעבר מטרת בריאתו, מוציא את הכוחות האדירים ומגיע לתחושות המיוחדות שלמענם נוצר, שיחיה בהם ויתענג על אלוקיו ועל נשמתו הגדולה, ממילא הוא בז להנאות החולפות, הרגעיות והסתמיות.

התבוננות

מה שדרוש מאיתנו הוא רק קצת 'התבוננות'

התבוננות קצרה, בת דקה אחת, לפני הלימוד, על נותן התורה, ממציא ויוצר הכל, עד כמה מאושר הוא מלימודו ועד כמה אנו יכולים לעשות לו קורת רוח אדירה, ברגע זה, בסדר הלימוד הבא- נרומם את כל שעות הלימוד הבאות שלנו.

ואפילו נקדיש 10 שניות לומר ברצינות: "הריני מקיים כעת מצוות עשה של תלמוד תורה, לעשות נחת רוח לבוראיי", והנה, כל היחס שלנו ללימוד ייראה אחרת. בדוק ומנוסה.

יתברך, שנתן לנו את תורתו הקדושה. אם נבין ונרגיש, שאנו עסוקים כאן בחיבור לחכמה הרוחנית האדירה והמופלאה ביותר שיכולים לעלות על הדעת. והוא יתברך, רוצה ומשתוקק שנלמד, שנעמול בתורה, ונעשה את רצונו בקיום תורתו ומצוותיו.

אם נקדיש זמן להתבוננות שהקב"ה, יוצר הכל, שמח שמחה שאין כמוה, בלימוד של כל מילה ומילה בתורתו הקדושה, כפי שהורחבה היריעה בדברי חז"ל הקדושים על גודל השמחה של השכינה הקדושה, בכל עמל והבנה ב'מכתב האלוקים', על כל חידוש וחידוש שנחדש בתורתו, הרי ממילא ניהפך לאנשי מעלה אמיתיים, הרוצים והמשתוקקים באמת להתחבר, עוד ועוד ועוד, אל יוצרנו ברוך הוא, תורתו, חוקיו ומצוותיו.

כשנפנים, שהבורא יתברך, מאזין ומקשיב כעת וקושר כתרים לכל מילה ומילה בתורה שאנו לומדים, והנה הצלחנו לגרום לבורא יתברך לקורת רוח בעיסוק בתורתו, עיסוק בהגיגותיו של היוצר ב"ה, והוא דבוק אלינו באהבתו אותנו ובחשקתו בכל מילה ומילה, כל תג ותג בתורה שאנו לומדים.

אם כך, הלא מילתא דפשיטא היא, שאין גבול לגודל השמחה וההשתוקקות, הצריכה להיות מנת חלקנו, בבואנו לעשות רצונו.

וכאשר גדולי עולם כה'אור החיים' הקדוש זי"ע הרגישו, וגם כתבו, ביטויי השתוקקות כה מופלאים ליוצרם ברוך הוא ועסק תורתו, כמו "דביקות, נעימות, עריבות, ידידות, חביבות, חשיקות, מתיקות", הרי מה טבעי וברור הוא שכך חשו הם בקביעות.

וכשמרן כמו רבינו החזו"א זי"ע, מרגיש בכל נימי רוחו ונפשו שהבורא יתברך שמו, מביט אל כל רגע של לימוד תורה שלנו, אין כלל מקום להתפלא מדוע החזו"א הרגיש שבשעה של לימוד, ועוד שעה ועוד שעה, ועוד שעותיים ועוד שלוש, הוא מתעלה ומתרומם, נוסק אל שמים ומרגיש תחושות של שכרון חושים.

כשתעצום את עיניך לדקה אחת לפני סדר א', ותעביר בעיני רוחך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה'

לעזרתך בכל ענין ונושא

18-18-20-1800

או בטל' 073-7078388 * השיחה חינם

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

**רוצה להרגיש
טעם בלימוד?**

יש לנו בשורה

בשבילך!

ישנם מכתבים היסטוריים של בני ישיבות שהפכו לימים למרביצי תורה דגולים, בהם הם סיפרו להוריהם על קורותיהם בישיבה. מכתבים אלו נהפכו לנכסי צאן ברזל בהיסטוריה הישיבתית

פרק נוסף מתוך 'תורת הגישמאק' // והמכתב מכתב אלוקים

אך כשהוא יודע שההגיג שלו נכתב תחת שמו המלא, הוא ישקיע בו מחשבה רצינית. כשמישהו כותב משהו בעיתון תחת שמו המלא, והוא יודע שיהיו אלפי קוראים שיקראו את דבריו, הוא משקיע מאמץ לנסח ולדייק היטב, וזה למרות שברור לו שיום-יומיים לאחר הדפסת העיתון, כבר יעטפו בו דגים וישליכוהו לפח האשפה.

נעלה דרגה נוספת, שונה היא כתיבתו של סופר או 'מחבר ספר', שרוצה שספרו יפאר את ארון הספרים. הוא משקיע שנים רבות מחייו כדי שיצירתו תהיה מושלמת.

וכשמחבר ספר רוצה, וגם יודע, שיצירתו תהיה יצירה אלמותית, בת אלפי שנים, שמו יהיה חקוק עליה ורבות יעינו בה בכבוד ראש וברצינות, יום אחר יום, שעה ועוד שעה, - על אחת כמה וכמה שהוא משקיע את כל כולו, מוחו ושכלו, חכמתו ותבונתו וכשרון ההבעה והעברת המסרים שלו.

**אֲנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה. שְׁכָל הַתּוֹרָה הַמְצוּיָה עִתָּה בְּיַדֵּינוּ
הִיא הַנְּתוּנָה לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם (שלש עשרה עיקרים)
מִשֶּׁה קָבַל תּוֹרָה מִסִּינַי, וּמִסֶּרָה לִיהוֹשֻׁעַ, וִיהוֹשֻׁעַ לְזִקְנָיִם,
וְזִקְנָיִם לְנָבִיאִים, וְנָבִיאִים מִסֶּרְוָה לְאַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה (אבות)**

התורה שבעל פה עברה אלינו מדור לדור בהשתלשלות מדהימה של דורות שלמים.

אחד מעיקרי היהדות היא, שיחד עם התורה שבכתב, נמסר לנו

מי כותב היום מכתב?

בימינו, בעידן הסלולרי וסוגי התקשורת המתקדמים, המחברים בין איש לרעהו תוך רגע, המכתב הוא אמצעי פחות שימושי, אך לא מזמן שלחו איש לרעהו פריסות שלום, חדשות משפחתיות ואישיות, חוויות וקורות חיים, על ידי מכתבים.

ישנם מכתבים רבים של בני ישיבות, שהפכו לימים למרביצי תורה ומוסר דגולים, בהם הם סיפרו להוריהם על קורותיהם בישיבה. מכתבים אלו נהפכו לנכסי צאן ברזל בהיסטוריה הישיבתית ויש בהם כדי לשפוך אור יקר על התקופה.

לעומתם, רבים אחרים, רציניים פחות, ששלחו מכתבים לבני משפחותיהם, בהם הם סיפרו על הבלים וזוטות. בפרספקטיבה רחוקה, כעבור עשרות ומאות שנים, נראים המכתבים שלהם מעוררים גיחוך, בוודאי הם אינם מעוררים רגשות כבוד...

המשימה: כתיבת מכתב היסטורי

אם היו מציעים לך עכשיו לקחת דף ועט ולכתוב מכתב, אותו יקראו לך בעוד עשר שנים. את הדף יהיה עליך להכניס למעטפה חתומה ולהפקידו בידיו של אדם אחר שישמור ויחזיר לך את המכתב רק בעוד עשר שנים.

כמה תשקיע בניסוח המכתב? סביר להניח שתתייחס אליו בכובד ראש. הרי לא תרצה לפתוח את המעטפה בעוד עשור ולגלות שכתבת דברי הבל ורעות רוח. נכון?

ועכשיו נסה לדמיין שאתה מתבקש לכתוב מכתב שיפתחו אותו לא בעוד עשר שנים, אלא בעוד שלושים שנה. בעוד 30 שנה, יתכנסו כל בני משפחתך, הילדים הגדולים והקטנים, כולם ישבו סביב השולחן שבביתך, ויקשיבו למכתב שכתב אביהם לפני 30 שנה. בוודאי תקדיש מחשבה רבה לכל מילה שתצא מתחת ידך!

ומה אם נאמר לך, שאת המכתב הזה יפתחו רק בעוד 40 או 50 שנה, כשכל ילדיך ונכדיך יישבו יחדיו סביב השולחן, ויאזינו בשקיקה לכל מילה שכתב סבא בהיותו בחור צעיר. כמה מחשבה תקדיש לכל אות? לכל פסיק? כמה פעמים תכתוב ותמחק ותכתוב שוב, תקרע את הדף כדי לנסח מחדש את המכתב על גבי נייר חדש. כמה השקעה! כמה מאמץ וכובד ראש תקדיש לעניין זה?

כשאדם כותב הגיג אנונימי, הוא יושב וכותב כמעט מבלי לחשוב.

ג"כ את התורה שבעל פה, המפרשת, מבארת ומוסיפה על התורה שבכתב.

"מקרא, משנה, תלמוד, ואגדה, אפילו מה שתלמיד ותיק עתיד להורות לפני רבו - כבר נאמר למשה בסיני" (ירושלמי פאה פ"ד)

"כי דבר ה' בזה... ואפילו אמר: כל התורה כולה מן השמים, חוץ מדקדוק זה, מקל וחומר זה, מגזירה שווה זו - זה הוא 'כי דבר ה' בזה'" (סנהדרין צט)

לאחר מתן תורה הכל היה ברור וצלול. כל התורה שבע"פ ניתנה למשה בסיני, כל ההלכות היו ערוכות, מובנות ובהירות לחלוטין. וכשלמדו בפרשה את האיסור של "אך את שבתותי תשמורו", הם ידעו מכך את כל ל"ט המלאכות, האבות עם התולדות, פרטי הדינים וכל היוצא מהן להלכה.

לאחר חורבן בית שני, כשהחלה ירידת הדורות ומחמת ריבוי הצרות ותפוצת ישראל והייתה סכנה שישכחו את ההלכות, כתב רבינו הקדוש את ששת סדרי המשנה. כעבור כ 300 שנה, כתבו רבינא ורב אשי את הגמרא, ומתוך דיוק ודקדוק בדברי המשנה, נלמדו כל פרטי ההלכות וסודרו בגמרא, ובכך הרחיבו את כל מה שטמון היה במשניות הקצרות. כלומר, כל שמונת הדפים הראשונים בבבא קמא - לא באו אלא להסביר את מה שהתנאים התכוונו במשנה אחת בודדת, וכך הלאה.

תנו רבנן: שמונים תלמידים היו לו להלל הזקן, שלשים מהם ראויים שתשרה עליהם שכינה כמשה רבינו, ושלשים מהן ראויים שתעמוד להם חמה כיהושע בן נון, עשרים בינונים.

גדול שבכולן - יונתן בן עוזיאל, קטן שבכולן - רבן יוחנן בן זכאי.

אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי שלא הניח מקרא ומשנה, תלמוד, הלכות ואגדות, דקדוקי תורה ודקדוקי סופרים, קלים וחמורים וגזרות שוות, תקופות וגימטריאות, שיחת מלאכי השרת ושיחת שדים ושיחת דקלים, משלות כובסין, משלות שועלים, דבר גדול ודבר קטן. דבר גדול - מעשה מרכבה, דבר קטן - הוויות דאביי ורבא. לקיים מה שנאמר [משלי ח] להנחיל אהבי יש ואוצרותיהם אמלא. וכי מאחר שקטן שבכולן כך, גדול שבכולן - על אחת כמה וכמה.

אמרו עליו על יונתן בן עוזיאל, בשעה שיושב ועוסק בתורה - כל עוף שפורח עליו מיד נשרף. (סוכה כח.)

כשרפי הקודש רבינו הקדוש וחז"ל, שעוצם קדושתם היא בלתי נתפסת, שיש מהם שיכלו להחיות מתים, החליטו על 'עת לעשות לדי' הפרו תורתך' וכי הגיע הרגע ההיסטורי שחייבים להעלות על הכתב את התורה שבע"פ, הם הביטו ברוח קדשם על כל אלפי

השנים העתידיות שבהם היהודים יעמלו בתורה שבע"פ שתיכתב. חז"ל הקדושים בעיניהם הצופיות למרחוק חזו, שבמשך אלפי שנות הגלות, בתקופות הנוראיות שיעמדו על עם ישראל ובכל הזמנים הקשים, גם בעוד אלף או אלפיים שנה מאז שנכתבו הדברים וכן בכל תקופה שהיא עד ימינו אנו, כל יהודי יעמול וילמד בדבריהם הקדושים, כל יהודי יעמול במילים הקדושות שהם כתבו.

הם ידעו ברוח קדשם, שבכל הדורות ילמדו את אותה משנה, את אותה הגמרא את אותה מילה שנכתבה.

כשחז"ל הקדושים והטהורים עמדו לכתוב את התלמוד הבבלי, 'תורת האלוקים' שנמסרה מסיני ועברה מדור לדור, כל אות נשקלה בדחילו ורחימו, ברוח הקודש.

כל אות ומילה נשקלה וחושבה בסודות ועומק התורה ובשבעים פנים לתורה.

חז"ל הקדושים השקיעו את כל כוחם ומעלתם הנשגבה ברטט וביזיע, בקדושה ובטהרה, ברוח הקודש, בסודות וכוונות נשגבות, כדי לנפות ולסנן כל אות וכל מילה, כדי שהאותיות והמילים של הגמרא הקדושה יהיו מושלמים.

כך נכתבה הגמרא, וזו היא הגמרא שעומדת על הסטנדרט לפנינו.

התבוננות

אם ניגש ללימוד הגמרא ברוח זו, ונבין שאנחנו מחזיקים בדינים איגרת ומגילה נפלאה שכתבו קדושי עליון לפני אלפיים שנה, ונכתבה בעוצם קדושתם הבלתי נתפסת, בשמוותיהם המפורשים והברורים של התנאים והאמוראים, תאפוף אותנו התרגשות עצומה וליבנו יתמלא ברגש יהודי העולה על גדותיו בכל פעם שנביט בדף הגמרא.

בכל פעם שנתבונן בהתרגשות עצומה בכל מילה בגמרא, נבין איזו משמעות גדולה וקדושה עצומה טמונה בכל אות ומילה בגמרא הקדושה.

ואז, כשנעצור ונתבונן, וכשבליבנו וברמ"ח אברינו נרגיש שכל מילה ומילה קדושה וטהורה, מלאה סודות וכוונות נשגבות, מדודה ושקולה ומדויקת ברמת הדיוק הגבוהה ביותר, בין במשנה ובגמרא, וגם בראשונים ובאחרונים, אז נוכל לזכות ולגשת ללימוד הגמרא הקדושה.

ככל שהערכתך תגדל אל התורה בה אתה עוסק, ככל שתיגש אליה בכבוד הראוי, כך גם תתחבר ותקנה בה קנייני נעימות ומתיקות. כשתצליח להבין את המסרים שהעבירו אליך לפני אלפי שנים, תחוש סיפוק עז.

כשנתבונן שוב ושוב, וניגש ללימוד בהרגשה עילאית זו, נזכה להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד את כל דברי תלמוד תורתך באהבה, ואז גם נזכה ל'והאר עינינו בתורתך'...

מי אני שבכלל אדבר, או אנסה להבין, וכל שכן להביע דעה, אל מול ענקי התורה הללו, התנאים והאמוראים, הראשונים והאחרונים!?

פרק נוסף מתוך 'תורת הגישמאק' // התלמיד הקטן מול הגמרא האדירה

א"כ, בוודאי יש לך מה לומר, להעיר ולהאיר את הזווית המיוחדת לך ורק לך, בתורה הקדושה.

--- "אמר רבא: הכי השתא, התם הקדוש ב"ה עלמא דיליה הוא ותורה דיליה היא - מחיל ליה ליקריה. הכא תורה דיליה היא? הדר אמר רבא: אין, תורה דיליה היא, דכתיב: 'ובתורתו יהגה יומם ולילה'." (קידושין לב, א-ב).

התבוננות: בסוף תפילת שמונה עשרה התפללת וביקשת הבוקר מנותן התורה ברוך הוא, ש"פתח ליבי בתורתך".

מתקני התפילה הקדושים ידעו אל נכון שהקב"ה אינו רוצה בשעת לימוד התורה שלך את המוח של ה'שאגת אריה', ההבנה של רבי שמעון שקופ או החילוק הדק של ר' חיים מבריסק. הקב"ה רוצה את נטיית הלב שלך, את ההבנה האישית שלך, המיוחדת והמתאימה אך ורק לך. יש לך מה לצפות מעצמך!!

כאשר אתה לומד בבא קמא דף ב' עמוד א', או בבא מציעא או קידושין למשל, עליך לדעת, למרות שמליוני לומדים בכל הדורות התייגעו על אותם המילים הקדושות, של הגמרא, הרש"י והתוספות, הרי יש לך את חלקך בתורה, והקב"ה מצפה לדברך בסוגיא.

תילי תילים של ביאורים נאמרו על המשנה והגמרא, דקדוקי הרש"י וקושיות התוספות, אך הנה עדיין רבבות צורבים, צעירים ומבוגרים, תלמידי חכמים מופלגים וגם בני ישיבות עולי-ימים, עדיין מחדשים, מוסיפים נדבכים, מאירים פינות וכובשים את דף הגמרא הפרטי שלהם!! התבונן בדף הגמרא הפרטי שלך, עיין במילים הקדושות של הגמרא, הרש"י והתוס'.

כל אות וכל שורה קדושה בקדושה עליונה. תרגיש שזו ההזדמנות שלך, להגות ולעמול בחלקך המיוחד בתורתנו הקדושה.

לישיבת 'רבי יצחק אלחנן' בארה"ב הזדמן ביום מן הימים הגאון רבי אהרן וולקין זצ"ל בעל ה'בית אהרן' והנהלת הישיבה ביקשה מהגאון הליטאי לבחון את התלמידים ולעמוד על סדרי הלימודים. רבי אהרן סבר וקיבל. התלמידים ידעו את פרקם. במשך שעה ארוכה השתעשע איתם רבי אהרן בשידוד מערכותיה של בבא מציעא. הנבחנים הראו שליטה מפתיעה בתורף הדברים, התמצאו בהגדרות מורכבות ב'שנים אוחזין' והנהלת הישיבה שאבה נחת מלוא חופניים. כולו מדושן עונג, לאור הצלחת התלמידים, שאל נשיא הישיבה את רבי אהרן כיצד הישיבה נשאה חן מלפניו. "פלאי פלאים", מתפעל רבי אהרן התפעלות אמת. "התלמידים יודעים את אשר לפניהם".

"יאמר נא רבינו". נוהרות פניו של הנשיא, והוא מוצא את השעה להעזיז פנים. "כלום הבדל יש, בין ידיעת התורה של תלמידנו, השקידה והאווירה, לבין המראות שחוהו רבינו בשנות נעוריו בליטא, בוולוז'ין הגדולה לאלוקים?".

מחייך רבי אהרן לשמע ההשוואה ומנסה להמחיש לפניו בן שיחו, היכן עומד ההבדל בין וולוז'ין בתפארתה, לבין ישיבה חדשה במתכונת אמריקאית.

"כאשר שנינו בוולוז'ין את המשנה הראשונה ב'שנים אוחזין', הפכה המשנה וסברותיה לעצם מעצמנו, דמנו ובשרנו. כאשר הגענו אחר כך לדברי הגמרא "לימא מתניתין דלא כבן ננס", צרבה את ליבנו תחושת עלבון קשה".

"כיצד משנתנו שלנו, עצמינו ובשרינו, דלא כבן ננס? מדוע זה יחלוק מישהו על משנתנו שלנו?..."

(מוסף שב"ק התשמ"ח)

לפעמים הנך יושב ליד הגמרא הגדולה ורבת ההוד וחש 'קטן'.

אתה אומר לעצמך: מי אני שבכלל אדבר, או אנסה להבין, וכל שכן להביע דעה, אל מול ענקי התורה הללו, התנאים והאמוראים, הראשונים והאחרונים!?

וכי מה שייך בכלל שאני יבין באמת את דברי אלוקים חיים של רבי מאיר ורבי עקיבא, אב"י ורבא, רש"י ותוספות, הרשב"א והריטב"א, הקצות והנתיבות, רבי עקיבא איגר ורבי חיים מבריסק!?

מי אני שאבין את עומקם של דברים, ואיך בכלל אני יכול להביע דעה, להתווכח או לחשוב אחרת?

טעות גמורה היא לחשוב כך!!

הספרים הקדושים האריכו וכתבו שכאשר התורה ניתנה לכל אחד מישראל, ניתנה התורה בשישים ריבוא אופנים וגוונים, כאשר לכל יהודי יש חלק מיוחד בתורה, פן וסגנון מיוחד שהוא ורק הוא יכול להתגדר בו.

6. יש גם שצעירים רוצים לקנות 'שם טוב' בחברה

לפעמים יש קשיים, אז כדאי להתיעץ עם מישהו איך לצאת מן הקשיים, יש כאלו שיש להם סייעתא דשמיא ליעץ.

...ואם יש געגועים, הגעגועים עוברים, אם יש געגועים לבית, הגעגועים עוברים, זה קשיים כאלה שעוברים, הכל ניסיונות, כל קושי זה ניסיון ואחר כך זה עובר.

יש גם שצעירים רוצים לקנות 'שם טוב' בחברה, שם טוב בחברה על ידי... שם טוב שיהיה לו, וזה לא שייך, זה רק יצר הרע, ויש גמרא מעשיך יקרבוך ומעשיך ירחקוך, לפי המעשים, אם אתה עושה מה שאתה חייב - אז יהיה לך שם טוב, ואם אתה עושה לא מה שאתה חייב - יהיה שם רע, הכל בידי שמים.

7. אז מה שמעניין משפיע, זה לא משפיע מיד אבל זה משפיע

ועוד דבר חשוב לצעירים, סדר המוסר שבישיבה, לימוד המוסר, סדר המוסר זה לא נוגע רק לבחורים, גם לכל אחד ואחד זה חשוב, מי שיש לו קביעות יום יומית ללמוד מוסר, ועוד דבר: מוסר שמשעמם זה לא משפיע, מוסר שמעניין, ובצורה שמעניינת, יש ספרים, חובות הלבבות, שערי תשובה, וגם מסילת ישרים, וארחות צדיקים,

פשוטם של דברים, מה זה עניות ומה זה עשירות? ממון. מי שיש לו כסף הוא עשיר ומי שאין לו הוא עני.

אבל בחובות הלבבות מסביר שעניות ועשירות זה כל אחד ואחד עם הכוחות שהקב"ה נתן לו. יש כישרונות, ריכוז, כושר הבנה, יכולת להעמיק, לכל אחד יש את הכישרונות שלו, מי פחות ומי יותר.

לפעמים בחור מרגיש שאין לו את הכוחות הגדולים ללמוד, כשהוא נמצא עם חבורה של בחורים נדמה לו שהאחרים יותר מוכשרים כביכול, שהם יותר למדנים ממנו כביכול. לא תמיד זה נכון, אבל ככה הוא מרגיש.

אומר ה'חובות הלבבות', אם אתה מקיים את התורה מעוני, אם אתה מתאמץ לפי היכולת שלך והכישורים שלך, סופך לקיימה מעושר,

ונקודה אחרונה: אני מקווה שאתה לא מאלו שדורכים על אחרים בשביל להגיע גבוה.

לא ממש דורכים; אתה הרי לא כזה. אבל קצת ציניות, קצת ביקורת, וקצת מחמאה עוקצת ורכילות פה ושם, ו"ירידה" על חשבון החבר שהולך לישון מוקדם. מלבד האיסור החמור שבכך, תן דעתך: אם אתה רוצה סייעתא דשמיא מאבינו אב הרחמן, אל תצפה לזה במידה ואתה לא מספיק רגיש לבנו של בורא עולם שהתחיל כמוך בישיבה, והוא רגיש עכשיו לא פחות ממך!

נזכיר לך שבהרבה ישיבות יש "שוק חדרים" כבר בסוף אלול, ואז תופתע מזה שאף אחד לא רוצה אותך בחדר. הרבה פעמים זה יום הדין לחסרי ההתחשבות והציניים המופלגים, ואז תקלוט - קצת

הספרים האלה המקובלים שיש בהם הרבה דברים מעניינים, כל אחד מה שמעניין, אז מה שמעניין משפיע, זה לא משפיע מיד אבל זה משפיע. אז לכן הסדר מוסר שבישיבה זה לא מידת חסידות, זה תועלת גדול וחשוב מאד.

8. כל סדרי הישיבה זה זכות להצלחה, בדוק ומנוסה

ועוד דבר, כל סדרי הישיבה, כל סדרי הישיבה זה זכות להצלחה, בדוק ומנוסה, סדרי הישיבה - התפילה בזמן בישיבה, הסדר, סדר התפילה וסדר הלימוד, עד מנחה ועד מעריב, כל הסדרים, מי ששומר סדרי הישיבה רואים סייעתא דשמיא מיוחדת ויש הצלחה! ככה זה, למה? זה זכות, זה הזכות, זה זכות מיוחדת בסדרי הישיבה, ובזה הוא מזכה, זה זיכוי הרבים גם כן, כשהוא מחזק הוא מחזק עוד אחרים, הוא משפיע על אחרים.

אז זה הכל כללים כאלה שבשביל צעירים שבאים לישיבה גדולה זה חשוב מאד שיידעו מזה, שיקיימו את זה, ובעזרת השם נזכה כולנו לעשות מה שאנחנו צריכים וחייבים, ונזכה להצלחה בסייעתא דשמיא במה שאנחנו צריכים.

(חלקים מתוך שיחה מיוחדת לכינוס סדר הכנה שעל ידי דרשו, אב תשפ"א)

הקב"ה ייתן לך כוחות חדשים, מעבר למה שקיבלת עד כה. אתה תהפוך להיות מוכשר ומוצלח עם יכולת ריכוז ועם הבנה ועמקות וכו'. אבל חלילה וחלילה, המבטל את התורה מעושר, בחור שהוא מוכשר ולמדן, אבל אם הוא לא לוקח את העסק ברצינות, הוא זורק סברא פה ושם, סופו לבטלה מעוני. הוא צפוי לאבד את הכוחות שלו, אם הוא לא משתמש בכוחות, הם לא יישארו.

ראיתי כל השנים שלי בישיבה, מי שהשקיע והתאמץ הגיע רחוק. תאמינו בכוחות שלכם, תנצלו אותם תוציאו מן הכח אל הפועל, אולי יש לכם כרגע מצב של 'עוני', אבל ככל שתשקיעו יותר תגיעו למצב של 'עושר' יותר גדול ויותר מרומום.

(מתוך דברים שנאמרו בסדר הכנה של ארגון 'דרשו', לעולים לישיבות גדולות)

באיחור - שלמרות התשואות הזמניות, הרי שאלבא דאמת, לא זכית לשם טוב בחברה, והאמת תכה בפרצופך במלוא עצמתה. היו בחורים כאלו שמצאו את עצמם מתחננים לאחרון הבחורים שיסכים שיצרך אותם לחדר. אוי מיום הדין ואוי מיום התוכחה; הפירעון מגיע מאוד מהר! וזה משהו שהנסיון מוכיח אותו מידי שנה; בחור באמת בטוח שיש לו מעמד שנרכש על גבי חוסר רגישות, והאמת מתנפצת לו ב"שוק החדרים".

זכור תמיד את הכלל הכי מוכח ב"הלכות חברים": אם אתה תשים לב בתחילת אלול לחבר שחסר לו משהו פיזי, לחבר שמושהו יושב על לבו, אתה תרוויח הערכה וגם חברים - אבל בעיקר סייעתא דשמיא! (מתוך מוסף שבת קודש יתד נאמן - עקב תשפ"א)

אנחנו מחכים לך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: **1-800-20-18-18**

או בטל': **073-7078388**

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

יוצא לאור ע"י ארגון אחינו רח' הקבלן 45 ירושלים טל: 02-5609025 | לקבלת העלון לפנות לכתובת הנ"ל